

OBVODNÝ BANSKÝ ÚRAD V BANSKEJ BYSTRICI

SPRÁVA

**o činnosti štátnej banskej správy SR
Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici
za rok 2023**

Marec 2024

PREDHOVOR

Správa o činnosti štátnej banskej správy v obvode pôsobnosti Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici a v obvode pôsobnosti Obvodného banského úradu v Prievidzi popisuje hlavne ochranu a využívanie nerastného bohatstva pri banskej činnosti, činnosti vykonávanej bankým spôsobom, o nakladaní s dopadom z ťažobného priemyslu, a činnosti pri výrobe a používaní výbušnín, výbušných predmetov a munície, aktivity podnikateľov, ako aj samotnú činnosť Obvodných banských úradov v obvode pôsobnosti.

Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici riešil v súčinnosti s:

- Príslušnými stavebnými úradmi a spracovateľmi územnoplánovacej dokumentácie problematiku územnoplánovacej dokumentácie vo vzťahu k dobývacím priestorom a chráneným ložiskovým územiám
- MŽP SR v oblasti koordinovaných kontrol plnenie povinností organizácii pri nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu
- Slovenskou inšpekciou životného prostredia pri koordinovaných kontrolách podnikov zameraných na prevenciu závažných priemyselných havárií
- Príslušnými orgánmi ochrany lesného a poľnohospodárskeho pôdneho fondu podmienky pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom
- Príslušnými orgánmi priestupkové konanie vo veci používania pyrotechnických výrobkov
- Dopravným úradom civilného letectva posúdenie spoľahlivosti osoby na výkon bezpečnostnej ochrany civilného letectva

Podnikanie pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom odrážalo celkovú hospodársku a ekonomickú situáciu v krajine a hospodársky výsledok bol silne ovplyvnený nestabilitou na trhu s cenami energií. Poznatky získané činnosťou úradu pri výkone hlavného dozoru boli využívané pri preventívnom i sankčnom pôsobení na dozorované podnikateľské subjekty.

1 ORGANIZÁCIA ŠTÁTNEJ BANSKEJ SPRÁVY

1.1 HBÚ

1.2 Obvodný banký úrad v Banskej Bystrici

Sídlo: 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica
Telefón a fax: 048/4142941, 048/4142956
e-mail: obubb@obubb.sk

Personálne obsadenie k 31.12.2023

Predseda úradu: Mgr. Ing. Ľuboš Bohuš

Kancelária predsedu úradu referentky: Janka Golianová
Margaréta Mikulášová

Útvar Hlavného obvodného bankého inšpektora

Hlavný obvodný banký inšpektor:	Ing. Ivan Sýkora
Obvodný banký inšpektor:	Ing. Miroslava Šárniková - Kudlíková
Obvodný banký inšpektor:	Ing. Diana Bánová
Obvodný banký inšpektor:	Ing. Ľudovít Ružička
Obvodný banký inšpektor:	Ing. Mário Mokó PhD.
Obvodný banký inšpektor:	Ing. Tibor Turňa
Obvodný banký inšpektor:	Ing. Vladimír Grendel
Obvodný banký inšpektor:	Ing. Barbora Kukučková
Obvodný banký inšpektor:	Ing. Lýdia Gabajová
Obvodný banký inšpektor:	Mgr. Andrej Marianik
Obvodný banký inšpektor:	Ing. Ján Vido
Obvodný banký inšpektor:	neobsadené

1.3 Obvodný banký úrad v Prievidzi

Sídlo: 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica
Telefón a fax: 048/4142941, 048/4142956
e-mail: obupd@obupd.sk

Personálne obsadenie k 31.12.2023

Predseda úradu: neobsadené

2 ÚLOHY ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU

2.1 HBÚ

2.2 Obvodný bankský úrad v Banskej Bystrici

Účinnosťou Vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 146/2020 Z. z. ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti obvodných bankských úradov boli pre Obvodný bankský úrad v Banskej Bystrici ustanovené okresy: Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Bánovce nad Bebravou, Brezno, Bytča, Detva, Dolný Kubín, Ilava, Krupina, Kysucké Nové Mesto, Liptovský Mikuláš, Lučenec, Martin, Martin, Námestovo, Nové Mesto nad Váhom, Partizánske, Poltár, Považská Bystrica, Prievidza, Púchov, Ružomberok, Topoľčany, Trenčín, Turčianske Teplice, Tvrdošín, Veľký Krtíš, Zvolen, Žarnovica, Žiar nad Hronom, Žilina.

V roku 2023 bolo na Obvodnom bankskom úrade v Banskej Bystrici evidovaných 2 741 (v roku 2022 to bolo 2749) spisov, ktoré spolu obsahovali 4 727 (v roku 2022 to bolo 4 908) záznamov.

V tomto roku inšpektori pokračovali aj v konaniach začatých pred účinnosťou vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 146/2020 Z. z. ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti obvodných bankských úradov. Z 2749 spisov otvorených v roku 2022 bolo do nasledujúceho roku preklopených 173 spisov.

Pri výkone hlavného dozoru

- vykonáva prehliadky objektov, zariadení a pracovísk a pritom kontroluje, ako sa plnia povinnosti vyplývajúce z bankého zákona, tohto zákona a predpisov vydaných na ich základe, ak upravujú ochranu a využívanie ložísk nerastov, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky, zabezpečenie chránených objektov a záujmov pred účinkami banskej činnosti, výrobu výbušnín a používanie výbušnín na trhacie práce a ohňostrojné práce, skladovanie a evidenciu pyrotechnických výrobkov u výrobcu, dovozcu a predajcu, ako aj z iných všeobecne záväzných právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení a pracovných podmienok vrátane predpisov o požiarnej ochrane v podzemí,
- zisťuje na mieste stav, príčiny a následky závažných pracovných úrazov v organizáciách, pri ktorých nastala smrť, došlo k strate orgánu alebo jeho funkčnosti; ďalej zisťuje na mieste stav, príčiny a následky závažného ohrozenia bezpečnosti prevádzky v organizácii alebo celospoločenského záujmu, najmä bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- nariaďujú odstrániť zistené závady a nedostatky.
- Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky je oprávnený nariaďovať nevyhnutné opatrenia. Ak zistia závady, ktoré zrejme a bezprostredne ohrozujú celospoločenský záujem, najmä bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť prevádzky a technických zariadení, prípadne majetku a ktoré nemožno ihneď odstrániť, nariaďuje zastavenie prevádzky organizácie alebo jej časti, prípadne ich technických zariadení, a to v nevyhnutnom rozsahu až do odstránenia závad,
- je povinný bez zbytočného odkladu preskúmať odôvodnenosť požiadavky odborového orgánu na prerušenie práce podľa osobitného predpisu,
- dozerá na stav, vybavenie a činnosť banskej záchranej služby a preveruje odbornú spôsobilosť jej vedúcich pracovníkov s výnimkou pracovníkov hlavných bankských záchranných staníc a obvodných bankských záchranných staníc,
- dozerá, či organizácie riadne vedú evidenciu a registráciu pracovných úrazov a vyhodnocujú zdroje a príčiny úrazovosti,
- preveruje, či organizácia vykonávajúca bankskú činnosť alebo činnosť vykonávanú bankským spôsobom je spôsobilá vykonávať skúšky a revízie, montovať, opravovať vyhradené technické zariadenia slúžiace na vykonávanie banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej bankským spôsobom, vydáva jej príslušné povolenie, prípadne jej toto povolenie odníma,
- kontroluje vykonávanie prehliadok a skúšok technických zariadení,
- preveruje skúškami u pracovníkov znalosť predpisov, ktorú títo pracovníci potrebujú na výkon riadiacich a kontrolných funkcií. Posudzuje odbornú spôsobilosť pracovníkov na výkon vybraných

funkcií a vydáva im osvedčenia alebo oprávnenia na výkon funkcií, prípadne im tieto osvedčenia alebo oprávnenia odníma,

- plnia úlohy orgánu zodpovedného za posudzovanie odpadov z ťažobného priemyslu umiestnených na odvaloch, odkaliskách alebo iných úložiskách hmôt.
- určuje, mení alebo zrušuje chránené ložiskové územia a dobývacie priestory a vedie ich evidenciu, vydáva predchádzajúce rozhodnutie na zmluvný prevod dobývacieho priestoru,
- povoľuje otváрку, prípravu a dobývanie výhradných ložísk a v určených prípadoch vyhľadávanie a ložiskový geologický prieskum výhradných ložísk bankskými dielami; pred zastavením prevádzky v bankských dielach a lomoch povoľuje ich zabezpečenie alebo likvidáciu, predlžuje platnosť povolení banskej činnosti, povoľuje banské diela a banské stavby pod povrchom vrátane stavieb na povrchu bezprostredne slúžiacich ich prevádzke, a to ťažné veže, jamové budovy, strojovne ťažných strojov, ventilátorovne a banské stavby slúžiace otváрке, príprave a dobývaniu výhradného ložiska a úprave nerastov v súvislosti s ich dobývaním v lomoch a skrývkach v hraniciach vymedzených čiarou skutočne vykonanej skrývky alebo vykonávanej ťažby, pokiaľ sa nevykonala rekultivácia pozemku a ich užívanie, zmeny a odstránenie,
- určuje nevyhnutné opatrenia, najmä poradie a spôsob vydobytia výhradných ložísk, ak by otvárkou, prípravou a dobývaním bola ohrozená prevádzka alebo využitie výhradného ložiska v dobývacom priestore inej organizácie,
- nariaďuje, ak je to z hľadiska bezpečnosti prevádzky nevyhnutné, aby časť výhradného ložiska v dobývacom priestore jednej organizácie vydobyla iná organizácia, alebo ak je potrebné, aby si organizácia zriadila banské dielo v dobývacom priestore inej organizácie; rovnako postupuje, ak je nevyhnutné spoločné užívanie bankských diel a zariadení,
- povoľuje dobývanie ložísk nevyhradených nerastov, ako aj zabezpečenie bankských diel a lomov a likvidáciu hlavných bankských diel a lomov, banské stavby slúžiace dobývaniu ložiska nevyhradeného nerastu a úprave nerastov v súvislosti s ich dobývaním vrátane umiestnenia stavby, ich užívanie, zmeny a odstránenie, v lomoch v hraniciach územia vymedzeného v rozhodnutí o využití územia na dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu, ak sa nevykonala rekultivácia pozemku,
- vydáva záväzné stanovisko na povolenie stavieb a zariadení v chránenom ložiskovom území a chránenom území pre osobitné zásahy do zemskej kôry a k rozhodnutiu o využití bankských diel, bankských stavieb a lomov na iné účely po trvalom zastavení prevádzky v bankských dielach a lomoch,
- nariaďuje vyhotovenie alebo doplnenie bankomeračskej a geologickej dokumentácie, ak chýbajú, sú neúplné alebo ak sú v nich závady,
- povoľuje sprístupňovanie bankských diel a starých bankských diel pre muzeálne a iné účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave, osobitné zásahy do zemskej kôry a zabezpečenie alebo likvidáciu starých bankských diel,
- povoľuje trhacie práce a ohňostrojné práce, predlžujú platnosť rozhodnutí o povolení trhacích prác a ohňostrojných prác,
- povoľuje umiestnenie, stavbu a užívanie zrušenie alebo odstránenie skladov výbušnín v prípadoch a za podmienok ustanovených § 18 a 19 zákona č. 58/2014 Z. z.,
- vedie evidenciu organizácií, ktorým vydal povolenie na vykonávanie trhacích alebo ohňostrojných prác, povolenie na odber výbušnín a povolenie na užívanie, zrušenie alebo odstránenie skladov výbušnín,
- vydáva, mení a zrušuje banské oprávnenia a vedie bankský register,
- povoľuje odber výbušnín,
- v rámci inšpekčnej činnosti preveruje podania fyzických osôb a právnických osôb, ktoré upozorňuje na porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov uvedených v § 39 ods. 1 organizáciami, pri vykonávaní banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej bankským spôsobom, alebo inej činnosti upravenej týmto zákonom,
- vykonáva správu úhrad za dobývacie priestory, úhrad za nerasty vydobyté z výhradných ložísk
- Vykonáva štátnu správu na úseku prevencie závažných priemyselných havárií podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- plní ďalšie úlohy vyplývajúce z bankského zákona, zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä zo zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh (chemický zákon), zákona č. 258/2011 Z. z. o trvalom ukladaní oxidu uhličitého do geologického prostredia, či zákona 262/2014 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy vo veciach prekurzorov výbušnín.

2.3 Obvodný bankský úrad v Prievidzi

Účinnosťou Vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 146/2020 Z. z. ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti obvodných bankových úradov bol pre Obvodný bankový úrad v Prievidzi, so sídlom: 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica ustanovený okres Čadca.

V roku 2023 bolo na Obvodnom bankom úrade v Prievidzi evidovaných 37 (v roku 2022 to bolo 49) spisov, ktoré spolu obsahovali 54 (v roku 2022 to bolo 59) záznamov.

V tomto roku inšpektori pokračovali aj v konaniach začatých pred účinnosťou vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 146/2020 Z. z. ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti obvodných bankových úradov.

V obvode pôsobnosti Obvodného bankového úradu v Prievidzi banká činnosť ani činnosť vykonávaná bankým spôsobom nie je vykonávaná.

3 ČINNOSŤ ORGÁNOV HLAVNÉHO DOZORU

3.1 Bansko-správna činnosť

3.1.1 Správne úkony

V roku 2023 bolo na Obvodnom bankom úrade v Banskej Bystrici evidovaných 2741 (v roku 2022 to bolo 2749) spisov, ktoré spolu obsahovali 4 727 (v roku 2022 to bolo 4 908) záznamov.

Z 2749 spisov otvorených v roku 2022 bolo do nasledujúceho roku preklopených 173 spisov.

3.1.2 Riadne a mimoriadne opravné prostriedky

Spracováva HBÚ

3.1.3 Úhrady za dobývacie priestory, úhrady za vydobyté nerasty za fiškálny rok 2023

3.1.3.1 Úhrady za dobývacie priestory

V hodnotenom roku bolo v úradnom obvode OBÚ v Banskej Bystrici 84 organizácií povinných platiť úhradu za 121 dobývacích priestorov. Vypočítaná výška úhrad bola 105.556,92 €. Organizácie v priebehu roka 2023 zaplatili úhradu za dobývacie priestory v hodnote 105.556,92 €.

ÚHRADA ZA DP	€
vypočítaná	105.556,92 €
zaplatená	105.556,92 €
nedoplatky	0,00
preplatok	0,00
stará platba	0,00
iná platba	0,00
odvod VPS MF SR	21.111,81 €
odvody obciam	84.445,11 €
stav účtu k 31.12.2022	0,00

Prehľad organizácií, ktoré nezaplatili úhradu včas:

Niektoré organizácie zaplatili úhradu za dobývací priestor aj neskôr ako v stanovenej lehote, ale s ohľadom na ustanovenie § 32b ods. 2 písm. c) zákona č. 44/1988 Zb. v platnom znení OBÚ v Banskej Bystrici nevyrubil penále za oneskorenú platbu úhrady za dobývací priestor.

Penále za oneskorenú platbu úhrad za dobývacie priestory boli vyrubené organizácii Slovenské kameňolomy o.z. Hradište s.r.o., Trenčín, za rok 2023 vo výške 316,54 €, Obec Kalinovo, Kalinovo, za rok 2023 vo výške 130,34 €, KAMENŇOLOMY Liptovské Kľačany, s. r. o., Liptovský Mikuláš, za rok 2023 vo výške 123,69 €, WMJ company, s.r.o., Bratislava – mestská časť Staré Mesto, za rok 2023 vo výške 127,49 €. Všetky organizácie vyrubené penále zaplatili.

Prehľad organizácií, ktoré nezaplatili úhradu za DP:

V roku 2023 neboli organizácie s povinnosťou platiť úhradu za dobývací priestor, ktoré by túto povinnosť nesplnili.

Z uhradenej sumy 105.556,92 € za rok 2023 bolo za dobývacie priestory ložísk vyhradených nerastov zaplatené 67.051,88 € čo predstavuje 63,52 % z uhradenej sumy. Za dobývacie priestory ložísk nevyhradených nerastov organizácie zaplatili 38.505,04 €, čo predstavuje 36,48% z uhradenej sumy.

Stav účtu pre platby za dobývacie priestory k 31.12.2023 bol **0,00 €**.

Rozdiel medzi zaplatenou výškou úhrad za rok 2023 a stavom účtu k 31.12.2023 je zapríčinený odvodom obciam vo výške 80 % a odvodom na účet verejnej pokladničnej správy Ministerstva financií Slovenskej republiky vo výške 20 % úhrad za dobývacie priestory. V roku 2023 bolo na účty obcí odvedené 84.445,11 €, na účet verejnej pokladničnej správy Ministerstva financií Slovenskej republiky 21.111,81 €.

Na účet úhrad za DP boli v roku 2023 zaplatené aj mylné platby. Organizácia Regos s.r.o., Bratislava zaplatila mylnú platbu vo výške 15.404,80 € aj vo výške 13.163,32 € a organizácia SKALEX N B, s.r.o., Bratislava zaplatila mylnú platbu vo výške 663,88 €. Tieto platby boli následne odvedené späť na účet organizácií.

Organizácia ŽIAROMAT a.s., Kalinovo zaplatila omylom úhradu za VN za II. Q. 2023 na účet úhrad za DP, táto úhrada bola následne prevedená na účet úhrad za VN.

Na účet úhrad za DP bola vrátená úhrada za obec Lúky vo výške 531,10 € a táto platba bola následne odoslaná na správne číslo účtu.

3.1.3.2 Úhrady za vydobyté nerasty

Úhradu za vydobyté nerasty v úradnom obvode OBÚ v Banskej Bystrici v období od 1.1.2023 do 31.12.2023 malo povinnosť platiť 78 organizácií. Vypočítaná výška úhrad za toto obdobie predstavuje sumu 1.206.507,05 €. Organizácie v roku 2023 zaplatili úhrady vo výške 1.206.507,05 €.

Úhrady za vydobyté nerasty	€
Vypočítaná	1.206.507,05 €
znižená o	0
po znížení	1.206.507,05 €
Zaplatená	1.206.507,05€
Preplatky	1.789,82 €
stav účtu k 31.12.2023	9.079,04 €
iné platby	-1.002.996,80 €

Zo zaplatenej úhrady za vydobyté nerasty v roku 2023 bola uhradená suma 1.078.990,40 € za vydobyté vyhradené nerasty čo predstavuje cca 89,43 % z uhradenej sumy a za vydobyté nerasty z výhradných ložísk nevyhradených nerastov zaplatili organizácie 127.516,65 € čo predstavuje cca 10,57 % z uhradenej sumy.

a) Prehľad organizácií, ktorým vznikol preplatok

Preplatok k 31.12.2023 vo výške 1.789,82 € uvedený v tabuľke vznikol tým, že v stanovenej lehote zaplatili omylom vyššiu sumu úhrady za vydobyté nerasty v roku 2023 organizácie JZPVK - Company, s.r.o., KAMEŇOLOMY Liptovské Kľačany s.r.o. a LB MINERALS SK, s.r.o..

Stav účtu úhrad za vydobyté nerasty bol k 31.12.2023 ..... 9.079,04 €.

b) Prehľad organizácií, ktoré úhradu nezaplatili včas

Organizácie väčšinou platili úhrady za vydobyté nerasty včas, respektíve s minimálnym omeškaním tak, že penále v jednotlivých prípadoch neprekročilo sumu uvedenú v ustanovení § 32b zákona č. 44/1988 Zb. v platnom znení.

Okrem organizácií Slovenská žula, s.r.o., SKALEX N B, s.r.o., JASPI s.r.o., Dolkam Šuja a.s. Kamenivo Nord 2 s. r. o., CEMMAC a.s. a Slovenské kameňolomy o.z., Hradište. s.r.o..

c) Komentár k položke iné platby

V tabuľke v riadku iné platby je uvedená suma 1.002.996,80 €. Táto položka je vnútorne rozčlenená na odvody na účet ENVIRONMENTÁLNEHO FONDU (-1.282.257,64 €), prevod zostatku z predchádzajúceho roku (82.947,94 €), mylné platby (4.742,56 €).

Mylné platby vo výške 4.742,56 € predstavujú platby od organizácií Bekam, s.r.o., Drevkam Lúky, s.r.o. a GEOtrans-LOMY, s.r.o..

3.1.4 Správne poplatky

V roku 2023 vyberal OBÚ v Banskej Bystrici správne poplatky podľa zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v platnom znení. Správne poplatky boli vyberané prostredníctvom aplikácie modulu správnych poplatkov spravovaného Slovenskou poštou a. s. Poplatníci uhradili správne poplatky formou potvrdení o úhrade správneho poplatku - „e-kolky“ predávané Slovenskou poštou (5.345,50 €), platbou v hotovosti do pokladne správneho orgánu (715,00 €), prevodom na účet (700,50 €), ale aj platobnou kartou (483,00 €), či s použitím aplikácie (49,50 €).

Spoplatňované boli najmä úkony uvedené v sadzobníku správnych poplatkov v položke č. 9 a v položkách č. 175, 176, 178, 180 a 186 (napr. vykonanie skúšky na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti podľa bankých predpisov, vydanie osvedčenia, overenia alebo oprávnenia o spôsobilosti na vykonávanie odbornej činnosti osobou podľa bankých predpisov alebo potvrdenia o úspešnom zložení skúšky na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti podľa bankých predpisov, vykonanie zmeny údajov v bankom registri, povolenie výnimky z praxe alebo zo vzdelania, ktoré sú určené v bankých predpisoch, vydanie odborného vyjadrenia (stanoviska) podľa osobitných predpisov okrem miestneho zisťovania k projektovej dokumentácii stavieb, predĺženie platnosti povolenia na vyhľadávanie munície, vydanie odborného vyjadrenia (stanoviska) podľa osobitných predpisov okrem miestneho zisťovania k stavbe, k zariadeniu, vydanie odborného vyjadrenia (stanoviska) podľa osobitných predpisov okrem miestneho zisťovania k projektovej dokumentácii stavieb, vydanie povolenia na trhacie práce malého rozsahu alebo ohňostrojné práce, vydanie povolenia na dva a viac odstrelov na trhacie práce veľkého rozsahu, miestne zisťovanie, ak je nariadené podľa osobitných predpisov alebo sa koná z podnetu účastníka konania, vydanie bankého oprávnenia, zmena rozhodnutia a vydanie rozhodnutia o predĺžení doby platnosti rozhodnutia o povolení banskej činnosti v podzemí a na povrchu, zmena rozhodnutia a vydanie rozhodnutia o predĺžení doby platnosti rozhodnutia na dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu alebo povolenia na zabezpečenie, prípadne likvidáciu bankých diel a lomov na takomto ložisku podzemným alebo povrchovým spôsobom, vydanie rozhodnutia o zmene dobývacieho priestoru, vydanie povolenia na dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu alebo povolenia na zabezpečenie, prípadne likvidáciu bankých diel a lomov na takomto ložisku podzemným alebo povrchovým spôsobom, vydanie predchádzajúceho súhlasného stanoviska, schválenia, potvrdenia, povolenia, zaradenia alebo zrušenia uvedených v bankých predpisoch, vydanie výpisu z bankého registra).

V roku 2023 boli vybraté správne poplatky v celkovej výške 7.293,50 €, čo je o 62 € viac ako v roku 2022. Výška vybratých správnych poplatkov predstavuje cca 101 % správnych poplatkov vybratých v roku 2021 (5.478,00 €).

3.2 Výkon hlavného dozoru

Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici vykonával dozor v organizáciách a ich prevádzkach, ktoré vykonávali otváрку, prípravu a dobývanie ložísk nerastov, likvidáciu a zabezpečovanie banských diel a lomov, pri úprave a zušľachtovaní nerastov v súvislosti s ich dobývaním a pri zabezpečovaní ochrany výhradných ložísk (prehľad organizácií podľa druhu nerastu je uvedený v prílohe č. 49).

Okrem vyššie uvedených organizácií boli v roku 2023 dozorované aj právnické a fyzické osoby vykonávajúce iné druhy banskej činnosti a činností vykonávaných banským spôsobom (ďalej „ostatné organizácie“). Ide napríklad o sprístupňovanie jaskýň a ich udržiavanie v bezpečnom stave, podzemné práce vykonávané banským spôsobom (razenie štôlní, hĺbenie jamíc), strojové vrtanie studní s hĺbkou nad 30 m, inžiniersko-geologický prieskum, hydrogeologický prieskum a pod. (prehľad ostatných organizácií je uvedený v prílohe č. 49). Počet týchto ostatných dozorovaných organizácií v roku 2023 bol 67.

Počet dozorovaných organizácií a ich organizačných jednotiek, ktoré vykonávali otváрку, prípravu a dobývanie ložísk nerastov, likvidáciu a zabezpečovanie banských diel a lomov, pri úprave a zušľachtovaní nerastov v súvislosti s ich dobývaním a pri zabezpečovaní ochrany výhradných ložísk v roku 2023 dosiahol počet 226.

Prehľad počtu organizačných jednotiek organizácii členených podľa druhu nerastu s rozdelením po okresoch v obvode pôsobnosti tunajšieho úradu je v nasledujúcej tabuľke.

Okres	Uhlie	Ropa a plyn	Rudy	Magnezit	Stavebný kameň	Štrkopiesky a piesky	Tehliarske suroviny	Vápence	Ostatné suroviny	Spolu
B. Bystrica					8	1		1		10
Brezno					4	1				5
Zvolen					8				1	9
Detva					8					8
Krupina					3					3
Žiar n. Hronom			2		5				19	26
B. Štiavnica			2							2
Žarnovica			1		6				1	8
Veľký Krtíš						2				2
Lučenec					12	6	3	2	4	27
Poltár						1			3	4
Dolný Kubín					2	1				3
Námestovo										0
Tvrdošín					5					5
Martin					3	7	1			11
Turč. Teplice					3	2				5
Ružomberok					4		1		1	6
Lipt. Mikuláš			1		2	3				6
Prievidza	3				14		1			18
Topoľčany					4					4
Trenčín					3	3		4	1	11
Bánovce nad Bebravou					2					2
Nové Mesto n Váhom					3	9		3		15
Partizánske					4				1	5
Ilava					1	4				5
Žilina					7			3	2	12
Púchov					1	1		1		3
Kysucké Nové Mesto					3					3
Bytča					2	6				8
Považská Bystrica										
Spolu	3		6		117	47	6	14	33	226

3.2.1 Inšpekčná činnosť

V roku 2023 bolo vykonaných 175 inšpekcií, čo je približne na úrovni roku 2022, kedy bolo vykonaných 153 inšpekcií. Roky 2020 a 2021 sú porovnateľné z hľadiska podmienok pre inšpekčnú činnosť ako v rozsahu úradného obvodu, tak aj z obmedzení vyplývajúcich z realizácie proti pandemických opatrení.

Počet inšpekčných dní v roku 2023 bol 355, čo je o 6 inšpekčných dní menej ako v roku 2022.

Tak, ako v predchádzajúcich rokoch, aj v roku 2023 k najčastejším zisteným nedostatkom pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom patrili nedostatky zistené v oblasti dodržiavania predpisov upravujúcich BOZP a BP.

Pomer zistených fyzických nedostatkov a nedostatkov v prevádzkovej dokumentácii je blízky pomeru 1 : 1.

Podľa poznatkov získaných pri kontrolnej činnosti zistené nedostatky v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky vyplývajú najmä z podceňovania rizík a ohrození pri predmetných činnostiach, kumulovania funkcií a úsporných opatrení.

Nedostatky boli zistené aj prehliadkami zameranými na kontrolu správnosti výpočtu a platenia úhrad za vydobyté nerasty. Islo najmä o nedostatky v správnej aplikácii sadzby za vydobyté nerasty, nesprávneho zaradenia nákladov na dobývanie len do nákladov celkových a z toho vyplývajúce nesprávne vypočítanie úhrady za vydobyté nerasty.

Vykonanými inšpekciami bolo zistené, že organizácie predávajúce pyrotechnické výrobky ich naďalej predávajú v priestoroch obchodných reťazcov a iných obchodných priestoroch. Pri kontrolách nadobúdania, skladovania a predaja pyrotechnických výrobkov neboli zistené porušenia banských a súvisiacich predpisov upravujúcich danú problematiku.

3.2.2 Sankcie

Výška právoplatne uložených pokút v roku 2023 bola 9.716,- €, čo je oproti roku 2022 (1.197,- €) nárast o 8.519,- €.

V roku 2023 boli uložené pokuty za porušenie ustanovenia, ktorého skutková podstata je uvedená v § 5 ods. 2 zákona č. 51/1988 Zb., ktoré znie: „*Banskú činnosť, činnosť vykonávanú bankým spôsobom a inú činnosť upravenú týmto zákonom, možno vykonávať na základe oprávnenia, súhlasu, opatrenia alebo povolenia vydaného alebo uloženého rozhodnutím podľa tohto zákona, banského zákona alebo podľa osobitných predpisov; 4) činnosť musí byť vykonávaná v súlade s rozhodnutím a dokumentáciou overenou Hlavným bankým úradom alebo obvodným bankým úradom v konaní o vydanie oprávnenia, súhlasu, opatrenia alebo povolenia.*“ v tom, že organizácia ATTILA BOKOR, s.r.o. Lučenec vykonávala činnosť v rozpore s rozhodnutím vydaným OBÚ v Banskej Bystrici č. 1222-2500/2016 zo dňa 15.08.2016.

Radoslavovi Mašlonkovi bola uložená pokuta za porušenie ustanovenia 80 ods. 1 písm. d) zákona o výbušninách, ktoré znie: „*Priestupku sa dopustí ten, kto d) poruší ustanovenia § 53 ods. 3 a 4 zákona o výbušninách, (3) Používať pyrotechnické výrobky kategórie F2 a F3 možno len v období od 31. decembra príslušného kalendárneho roka do 1. januára nasledujúceho kalendárneho roka, ak ďalej nie je ustanovené inak. (4) Používať pyrotechnické výrobky kategórie F2 a F3 v období od 2. januára do 30. decembra príslušného kalendárneho roka možno iba s predchádzajúcim súhlasom obce na základe písomnej žiadosti o súhlas na použitie pyrotechnických výrobkov kategórie F2 a F3. Žiadosť podľa predchádzajúcej vety musí byť podaná najneskôr desať pracovných dní pred plánovaným použitím a musí obsahovať a) meno, priezvisko a adresu trvalého alebo prechodného pobytu, ak ide o fyzickú osobu, názov a sídlo, ak ide o právnickú osobu, a v prípade, že pyrotechnické výrobky priamo použije iná osoba ako žiadateľ, aj meno, priezvisko a adresu trvalého alebo prechodného pobytu tejto osoby, ak ide o fyzickú osobu, alebo názov a sídlo, ak ide o právnickú osobu, b) dátum a miesto použitia pyrotechnických výrobkov, kategóriu a druh pyrotechnických výrobkov spolu s uvedením času predpokladaného začiatku a predpokladaného trvania používania.*“ Tým že dňa 29.4.2023 vo večerných hodinách od 20,40 hod. do 21,35 hod. na adrese Kláčno č. 457 neoprávnenne použili pyrotechnické výrobky kategórie F3 (realizoval ohňostroj pri rodinnej oslave) bez predchádzajúceho súhlasu obce Kláčno a to v období, keď to právne predpisy nepovoľujú.

Organizácii INFINITY TRUST, s.r.o. za porušenie povinnosti uloženej v ustanovení § 5 ods. 2 zákona č. 51/1988 Zb. v platnom znení, ktorá znie: „*...činnosť vykonávanú bankým spôsobom a inú činnosť upravenú týmto zákonom, možno vykonávať len na základe oprávnenia, súhlasu, opatrenia alebo povolenia vydaného alebo uloženého rozhodnutím podľa tohto zákona...; činnosť musí byť vykonávaná v súlade s rozhodnutím a dokumentáciou overenou obvodným bankým úradom...*“ v tom, že organizáciou vykonaná

3.2.4 Niektoré aktuálne riešené problémy

Ako v predchádzajúcom období, tak aj v roku 2023 boli tunajším úradom riešené najmä problémy vyplývajúce z nepresnej a nejednoznačnej legislatívy, ktoré boli konštatované aj v protokole Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky Expozitúra Banská Bystrica o výsledku kontroly Ochrana a využitie vybraného nerastného bohatstva KA-014/2020/1070.

3.2.5 Overovanie odbornej spôsobilosti

Obvodné banské úrady pri výkone hlavného dozoru preverujú skúškami u zamestnancov znalosť príslušných predpisov, ktorú títo zamestnanci potrebujú na výkon riadiacich a kontrolných funkcií. Posudzujú odbornú spôsobilosť zamestnancov na výkon vybraných funkcií a vydávajú im osvedčenia alebo oprávnenia na výkon funkcií, prípadne im tieto osvedčenia alebo oprávnenia odnímajú. V danom prípade sa jedná o skúšky, resp. preskúšania na funkcie vedúci bane, vedúci lomu, vedúci zamestnanec určený na riadenie inej banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej bankým spôsobom, banký projektant, banký bezpečnostný technik, vedúci likvidácie havárie, strelmajster, zamestnanec určený na riadenie montáže, prevádzky a údržby elektrických zariadení, banký merač, strojník ťažných strojov a pod..

Úrad v sledovanom období overil odbornú spôsobilosť a vydal na základe úspešne vykonanej skúšky 40 osvedčení o odbornej spôsobilosti na účely vykonávania určených funkcií podľa vyhlášky MH SR č. 208/1993 Z. z. o požiadavkách na kvalifikáciu a o overovaní odbornej spôsobilosti pracovníkov pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom (vedúci bane, vedúci lomu, zodpovedný vedúci zamestnanec na riadenie inej banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom, banký projektant, banký bezpečnostný technik a vedúci likvidácie havárie) a predĺžil platnosť 1 takéhoto osvedčenia.

Úrad ďalej na základe úspešného overenia odbornej spôsobilosti vydal:

- 20 oprávnení strelmajstra a 14 predĺžení platnosti tohto oprávnenia
- potvrdenie o úspešnom vykonaní skúšky zamestnanca určeného na riadenie prác na elektrických zariadeniach bolo v sledovanom období vydané jednému pracovníkovi
- osvedčenie bankého merača nebolo v sledovanom období vydané

Skúška zo znalosti zariadení ťažného stroja a znalostí príslušných ustanovení bezpečnostného predpisu bola vykonaná u 1 pracovníka.

3.2.6 Spolupráca s inými orgánmi a organizáciami

Obvodný banký úrad v Banskej Bystrici pri výkone hlavného dozoru v roku 2023 spolupracoval so Slovenskou inšpekciou životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina, Banská Bystrica a Trenčín (preventívne opatrenia na zamedzenie bezprostrednej hrozby závažných priemyselných havárií a závažných priemyselných havárií) a s Ministerstvom životného prostredia SR Bratislava pri vykonávaní spoločných kontrol úložísk odpadov z ťažobnej činnosti a Ministerstvom Hospodárstva SR nariadením opatrení na zaistenie bezpečnosti osôb a majetku, ktoré sú ohrozené účinkami starých bankých diel na povrch.

3.2.7 Medzinárodná spolupráca

V oblasti medzinárodnej spolupráce nemal Obvodný banký úrad v Banskej Bystrici v roku 2023 aktivity.

3.2.8 Prednášková činnosť

V roku 2023 neboli semináre a prednášky súvisiace s bankou činnosťou a činnosťou vykonávajúcou bankým spôsobom realizované.

4 BANSKO – HOSPODÁRSKY VÝVOJ

Podnikanie v oblasti banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom v roku 2023 nezaznamenalo výraznejšie zmeny.

Uhoľné baníctvo v úradnom obvode OBÚ v Banskej Bystrici je reprezentované organizáciou Hornonitrianske bane a.s. v skratke HBP, a.s., so sídlom Matice slovenskej 10, Prievidza a jej ťažobnými úsekmi Cigel', Handlová a Nováky. Na konci roku 2023 sa ukončilo dobývanie na bani Nováky. Baňa (ťažobný úsek) Cigel' a baňa (ťažobný úsek) Handlová ukončili dobývanie už skôr a v roku 2023 boli v režime banskej činnosti likvidácii hlavných bankských diela a bankských stavieb na povrchu.

Rudné baníctvo je reprezentované organizáciami Slovenská banká, spol. s r. o. Hodruša – Hámre, ORTAC s.r.o. Kremnica a Rudné bane š. p. Banká Bystrica.

Slovenská banká, spol. s r. o. Hodruša - Hámre vykonávala otváрку, prípravu a dobývanie výhradného ložiska v dobývacom priestore Banká Hodruša, ložiskový geologický prieskum výhradného ložiska bankskými dielami a dobývanie polymetalického zrudnenia Pb, Zn, Cu s obsahom Au, Ag v osobitnom DP Banká Štiavnica VII a v DP Banká Štiavnica, ako aj zabezpečenie a sprístupnenie starých bankských diel bane Vŕševských pre múzejné účely.

Plánované úlohy v rámci plánu OPD sa podarilo naplniť.

Rudné bane š. p. Banká Bystrica vykonávali práce súvisiace so zabezpečovaním a likvidáciou bankských diel a starých bankských diel, najmä v k. ú. Banká Štiavnica a Banká Belá.

4.1 Uhlie

Organizácia Hornonitrianske bane a.s. v skratke HBP, a.s., so sídlom Matice slovenskej 10 Prievidza /baňa (ťažobný úsek) Nováky, v obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici, vykonávala v roku 2023 bankú činnosť zodpovedajúcu energetickej koncepcii Slovenskej republiky s výškou ťažby uhlia odpovedajúcej odbytovým možnostiam. Ku koncu roku 2023, v zmysle vládou vyhláseného útlmového programu a ukončenia ťažby uhlia v Slovenskej republike, bolo ukončené dobývanie uhlia v bani Nováky. K 1.1.2007 po dovŕšení organizačných zmien sa prešlo na jednostupňový systém riadiacej činnosti, kde sa bývalé ťažobné odštepne závody organizačne začlenili priamo pod generálne riaditeľstvo HBP, a.s. Prievidza.

Vecne však vo vzťahu k dobývacím priestorom Cigel', Handlová a Nováky I. ako aj členeniu tejto správy sú naďalej vykazované údaje spoločnosti Hornonitrianske bane a.s. v skratke HBP, a.s., so sídlom Matice slovenskej 10 Prievidza samostatne za baňu (ťažobný úsek) Cigel', baňu (ťažobný úsek) Handlová a baňu (ťažobný úsek) Nováky.

V období mesiaca september roku 2021 bolo v dobývacom priestore (DP) Handlová ukončené dobývanie. Ako posledný dobýval stenový porub 212 021-95, ktorý z dôvodu zvýšených tlakových prejavov predčasne ukončil dobývanie. Následne sa organizácia HBP, a.s. rozhodla nepokračovať v dobývaní v DP Handlová. Organizácia HBP, a.s. ohlásila OBÚ v Banskej Bystrici dňom 25.3.2022 ukončenie banskej činnosti v DP Handlová, podľa povoleného plánu otvářky, prípravy a dobývania výhradného ložiska hlbinným spôsobom na roky 2015 – až do dorúbania.

Dňom 27.10.2017 bolo ukončené dobývanie ložiska hnedého uhlia v dobývacom priestore (DP) Cigel'. Uvedeným dňom bola vykázaná posledná tona vydobytého uhlia stenovým porubom č. 270 041-70 v podzemí bane Cigel'. V roku 2023 organizácia HBP a.s. uskutočňovala likvidáciu hlavných bankských diel a niektorých bankských stavieb, ktoré slúžili otvářke, príprave a dobývaniu ložiska hnedého uhlia v dobývacom priestore Cigel'.

Pri dobývaní, úprave a spracovaní uhlia v roku 2023, ktoré sa uskutočňovalo len na bani Nováky, zamestnávala organizácia HBP a.s. na ťažobnom úseku Nováky celkom 873 zamestnancov, z toho v podzemí 817 a 56 na povrchu.

Organizácia HBP, a.s. od roku 2007 vykazuje v evidencii celkového počtu zamestnancov len čisto počet zamestnancov vykonávajúcich priamo dobývanie nerastu a jeho úpravu a zušľachťovanie. Ostatných zamestnancov na pomocných kontách, ako sú elektrikári, banskí zámočníci, vetrací úsek, ďalej zamestnancov ekonomického a personálneho útvaru vedie samostatne. V roku 2022 bol celkový počet zamestnancov HBP, a.s. 1935, ktorý zahŕňa aj realizáciu banskej činnosti v podzemí (dobývanie a následnú úpravu výhradného ložiska hnedého uhlia) v ťažobnom úseku (baňa) Čáry, ktorá však nie je v obvode pôsobnosti OBÚ v Prievidzi, resp. OBÚ v Banskej Bystrici.

Z hľadiska vetrania je podzemie bane (ťažobný úsek) Cigeľ zaradené do neplynujúcich baní okrem 7. úseku, ktorý je zaradený do baní plynujúcich II. triedy nebezpečenstva, podzemie bane (ťažobný úsek) Handlová do baní plynujúcich I. triedy nebezpečenstva, okrem 8. poľa Východnej šachty, ktoré je zaradené do baní plynujúcich II. triedy nebezpečenstva a podzemie bane (ťažobný úsek) Nováky je zaradené do baní plynujúcich I. triedy nebezpečenstva.

Z hľadiska ohrozenia bane priedavmi vôd je v bani Cigeľ časť podzemia zaradená do baní s nebezpečenstvom priedalov vôd a na bani Handlová je takto zaradená prevažná časť podzemia. Na základe mimoriadnej udalosti – priedalu nadložných zvodnených hornín zo dňa 16.11.2006 bola časť 7. ťažobného poľa bane (ťažobný úsek) Nováky zaradená do baní s nebezpečenstvom priedalov vôd.

Využitie ložiska úžitkového nerastu

V dobývacom priestore (DP) Nováky využitie ložiska bolo 58,3 %. Technologická výrubnosť bola v roku 2023 na úrovni 84,5 %. Plošná výrubnosť bola 58,3 %. Využitie ložiska bolo nízke vzhľadom k zahrnutiu odsúhlaseného odpisu zásob v 7. ťažobnom poli, ktorým sa vyradilo z evidencie 6 273 951 t bilančných zásob.

V priebehu roka 2023 sa v dobývacom priestore Nováky pri exploatacii hlbinného uhoľného ložiska používali:

- stenovanie s riadeným závalom v nadstrope s použitím komplexnej mechanizácie,
- stenovanie s riadeným závalom v medzistrope s použitím komplexnej mechanizácie 0.

Pri stenovaní s riadeným závalom v nadstrope resp. medzistrope s použitím komplexnej mechanizácie dochádzalo k značným ekonomickým prínosom z titulu nerazenia ďalších prevádzkových chodieb v porovnaní s dobývaním v laviciach. Pri stenovaní s riadeným závalom v nadstrope resp. medzistrope s použitím komplexnej mechanizácie (KM) dochádzalo so zväčšovaním hrúbky uhoľného sloja k znižovaniu výťažnosti uhlia z nadstropu resp. medzistropu v súvislosti s kusovitosťou uhlia a podtekaním nadložných hornín.

Hlavným odberateľom vyťaženého uhlia bola ENO Zemianske Kostoľany.

V rámci prípravných prác bolo v roku 2023 v dobývacom priestore Nováky vyrazených 3 000 m prípravných chodieb. Razenie bankých chodieb sa realizovalo vrtno-trhacími prácami a raziacími kombajnmi typovej rady GPK, s priemerným využitím 5 ks kombajnov.

V dobývacom priestore Cigeľ bolo k 1.1.2023 evidovaných 42 935 329 ton geologických zásob uhlia. V roku 2023 nebol žiadny úbytok zásob ťažbou, nakoľko dobývanie hlbinného ložiska hnedého uhlia sa ukončilo na bani Cigeľ v roku 2017. Úbytok geologických zásob stratami bol 0 ton a odpismi 0 ton. Celkom je k 1.1.2023 evidovaných 42 935 329 ton geologických zásob.

V dobývacom priestore Cigeľ v roku 2023 sa nedobývalo a ani sa nerazili banké diela. V rámci povolennej likvidácia v zmysle povolených plánov likvidácie sa realizovala likvidácia povrchových bankých stavieb pre 7. a 2.A pole.

Okrem uvedených činností bol v podzemí bane Cigeľ prevádzkovaný Hornonitriansky banký skanzen. Banká činnosť – sprístupňovanie bankých diel na múzejné účely a práce na ich udržiavaní bola povolená rozhodnutím OBÚ v Prievidzi č. 1052-2886/2014 zo dňa 27.11.2014 na roky 2015 až 2030 a zmenou č.1 povolenou rozhodnutím OBÚ v Prievidzi č. 893-2466/2015 zo dňa 24.09.2015. Od 1. mája 2020 je banká činnosť – sprístupňovanie bankých diel a starých bankých diel na múzejné účely a iné účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave povolená rozhodnutím OBÚ v Prievidzi č. 75-420/2020 zo dňa 18.02.2020 na roky 2020 až 2030.

V dobývacom priestore Handlová v roku 2023 sa nedobývalo a ani sa nerazili banké diela.

V roku 2021 bola rozhodnutím OBÚ v Banskej Bystrici č 48-59/2021 zo dňa 03.08.2021 povolená likvidácia hlavných bankých diel a bankých stavieb na povrchu v 8. poli (Východná šachta) bane Handlová. Likvidácia v tejto 1. fáze bola ukončená v plánovanom termíne do 31.12.2022.

V roku 2022 bola rozhodnutím OBÚ v Banskej Bystrici č. 128-536/2022 zo dňa 03.02.2022 povolená likvidácia hlavných bankých diel a bankých stavieb na povrchu v 12. poli bane Handlová, podľa Zmeny č. 1

k Plánu likvidácie hlavných banských diel a banských stavieb na povrchu v 8. poli – Východná šachta. Začatie likvidácie bolo ohlásené na OBÚ v Banskej Bystrici dňom 24.3.2022.

4.2 Ropa a zemný plyn

V úradnom obvode Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici sa nenachádzajú ložiská ropy a zemného plynu.

4.3 Rudy

Slovenská banská, spol. s r. o. Hodruša Hámre vykonávala v roku 2023 banskú činnosť na základe rozhodnutia OBÚ v Banskej Bystrici č. 1317-3497/2014 z 23.12.2014, ktorým bola povolená banská činnosť otvarka, príprava a dobývanie výhradného ložiska polymetalických rúd Pb, Zn, Cu s obsahom Au, Ag v dobývacom priestore Banská Hodruša v osobitnom DP Banská Štiavnica VII do 31.12.2030 a na základe rozhodnutia č. 130-714/2020 z 16.3.2020 v dobývacom priestore Banská Štiavnica. V bani Rozália, ktorou sú dobývané výhradné ložiská v uvedených dobývacích priestoroch, bolo v roku 2023 vydobyté cca 52,135 kt rudy z toho v DP Banská Hodruša 13,785 kt, v DP Banská Štiavnica VII to bolo 38,350 kt rudy. Okrem toho bolo vyťažených 29,650 kt jaloviny, z toho bolo do vyťažených priestorov v podzemí uložené 8,270 kt.

Pre porovnanie s predchádzajúcimi rokmi sú výkony uvedené v tabuľke:

Slovenská banská spol. s r. o. Hodruša Hámre		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ťažba rudy (t)		44 214,0	42 580,0	48 508,0	53 993,0	51,379	51 057	52 135
Výroba koncentrátov (t)		1 151,7	1 094,5	1 022,0	883,2	682,5	847,782	771,468
Vyrobené a obchodované	Au (kg)	447,00	514,94	345,9	336,2	392	399	492
	Ag (kg)	410,00	345,08	294,5	268,9	328	354	407
	Pb (kg)	146 460,0	113 780,0	110 600,0	102 000,0	101180	126 484	154 960
	Zn (kg)	166 000,0	150 670,0	118 500,0	95 500,0	25205	64 625	89 831
	Cu (kg)	31 600,0	21 260,0	16 700,0	19 600,0	75642	29 699	37 173

Organizácia ORTAC, s.r.o. Kremnica v roku 2023 nevykonávala dobývanie výhradného ložiska Kremnica – Šturec Au-Ag.

Zabezpečovanie a likvidácia banských diel a starých banských diel:

Rudné bane, š.p. Banská Štiavnica vykonávali likvidáciu prejavov starých banských diel v k. ú. Banská Štiavnica a v k. ú. Banská Belá.

Slovenská banská, spol. s r. o. Hodruša Hámre vykonávala aj v roku 2023 banskú činnosť - sprístupňovanie starých banských diel pre múzejné účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave v historickej bani Všeohsvätých na základe rozhodnutia OBÚ v Banskej Bystrici č. 67-352/2013, ktorým bola povolená banská činnosť do 31.12.2033.

Organizácia ORTAC, s.r.o. Kremnica v roku 2023 vykonávala banskú činnosť v súvislosti s prevádzkou banského múzea v štôlni Andrej, ktorá bola realizovaná podľa projektu Sprístupnenie banských diel pre múzejné účely a prác na ich udržiavaní v bezpečnom stave v lokalite Šturec na roky 2013 – 2028.

Počet zamestnancov:

Pri dobývaní a spracovaní rúd bolo v organizácii Slovenská banská, spol. s r. o. Hodruša Hámre zamestnaných celkom 132 zamestnancov, z toho v podzemí 82 a na povrchu 50. Na dobývaní, príprave a razení pracovalo 27 zamestnancov, na doprave, údržbe a na vrtoch 38 zamestnancov, THP v podzemí 14 zamestnancov.

Rudné bane, š.p. Banská Štiavnica zamestnáva 7 zamestnancov z toho do podzemia 2.

Organizácia ORTAC, s.r.o. Kremnica zamestnávala 5 zamestnancov, ktorí plnili úlohy v súvislosti s prevádzkou banského múzea v štôlni Andrej.

Znižovanie počtu zamestnancov - dopad na bezpečnosť práce:

Ako je uvedené vyššie, v období rokov 2016 – 2023, počet zamestnancov v organizácii Slovenská banská, spol. s r. o. (ktorá de facto reprezentuje dobývanie rúd v úradnom obvode OBÚ v Banskej Bystrici) osciluje okolo 125.

V roku 2023 bolo v podzemí pri dobývaní rudných ložísk zaznamenaných 8 RPÚ v podzemí. Prehľad za päť ročné obdobie je v tabuľke č. 29.

4.4 Nerudné suroviny

4.4.1 Magnezit

V úradnom obvode Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici sa ložiská magnezitu nedobývajú.

4.4.2 Soľ

V úradnom obvode Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici sa nedobývajú ložiská soli.

4.4.3 Stavebný kameň

V roku 2023 bolo vydobyté celkom 7952,6 kt stavebného kameňa. Túto činnosť zabezpečovalo 558 zamestnancov. Pri porovnaní ťažby a počtu zamestnancov pri ťažbe za hodnotené obdobie roku 2023 s predchádzajúcim ročným obdobím bol nasledovný stav:

- Ťažba stavebného kameňa v roku 2023 v porovnaní s rokom 2022 (8115,6 kt) bola nižšia o cca 163 kt. Nárast bol zaznamenaný napr. v lomoch Badín I – Skalica (+79,6 kt), Veľká Čierna I (+52 kt), Strážany Polom (+248 kt). Oproti tomu pokles bol zaznamenaný v lome Zuberec (-50 kt) a Dubná Skala (-187 kt).
V ostatných lomoch bol zaznamenaný viac-menej vyrovnaný stav voči predchádzajúcemu obdobiu.
- Počet zamestnancov zamestnaných pri dobývaní stavebného kameňa v roku 2023 bol 558 čo predstavuje pokles o 18 zamestnancov v porovnaní s rokom 2022 (576).

4.4.4 Štrkopiesky a piesky

Celková ťažba štrkov a pieskov v roku 2023 bola 1522,4 kt, čo je v porovnaní s rokom 2022 (1470,8 kt) o cca 51,6 kt viac.

Pri porovnaní počtu zamestnancov v roku 2023 (135 zamestnancov) s rokom 2022 (138 zamestnancov) zistíme, že pri dobývaní štrkopieskov a pieskov pracovalo v roku 2023 o 3 zamestnancov menej.

4.4.5 Tehliarske suroviny

V roku 2023 organizácie vydobyli 35,4 kt tehliarskych surovín. V porovnaní s rokom 2022 (41 kt) je to pokles o 5,6 kt. Pri dobývaní boli v roku 2023 zamestnaní 20 pracovníci.

4.5 Vápence a cementárske suroviny

V roku 2023 bolo vydobyté 1236,3 kt vápencov a cementárskych surovín čo je o 121,9 kt menej ako v roku 2022 (1385,2 kt). Vydobytie tohto množstva surovín zabezpečovalo 50 zamestnancov. Pri porovnaní počtu zamestnancov v roku 2023 s rokom 2022 zistíme, že pri dobývaní vápencov a cementárskych surovín pracovalo v roku 2023 o 1 zamestnanca viac.

4.5.1 Vápence na špeciálne účely

V roku 2023 bolo vydobytých 1006,1 kt vápencov na špeciálne účely. Toto množstvo je o 51,1 kt väčšie ako v roku 2022. Pri dobývaní však napriek zvýšeniu množstva bolo zamestnaných 37 pracovníkov, čo je o 3 pracovníkov menej ako v roku 2022.

4.5.2. Vápence vysokopercentné

V úradnom obvode OBÚ v Banskej Bystrici neboli v roku 2023 dobývané.

4.6 Ostatné suroviny

V roku 2023 sa v obvode tunajšieho úradu dobývali tieto ostatné suroviny: bentonit, keramické a žiaruvzdorné íly, kaolín, kremité piesky, perlit a dolomit pre sklárne a pre hutníctvo.

Celková ťažba ostatných surovín v roku 2023 bola 1 251,8 kt. V porovnaní s rokom 2022, keď bolo vydobyté 1 299,5 kt. ostatných surovín, je to menej o 47,7 kt. Porovnanie množstva vydobytých nerastov v roku 2023 v jednotlivých dobývacích priestoroch s predchádzajúcimi obdobiami je v prílohe 22.

Dobývanie v roku 2023 zabezpečovalo 96 zamestnancov, čo je o 8 zamestnancov menej ako v roku 2022.

5 BEZPEČNOSŤ PRÁCE A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI

5.1 Vývoj pracovnej úrazovosti

V obvode pôsobnosti úradu bolo v roku 2023 zaznamenaných 100 pracovných úrazov (ďalej len „PÚ“) z toho bolo 86 v podzemí a 14 na povrchu. V podzemí boli 2 PÚ závažné a na povrchu bol 1 PÚ závažný s následkom smrti. Pre porovnanie v roku 2022 bolo zaznamenaných 109 PÚ z toho bolo 93 v podzemí a 16 na povrchových pracoviskách, pričom v podzemí bol zaznamenaný 1 závažný PÚ.

PÚ boli v organizáciách rozložené takto:

Dobývanie uhlia:

- Hornonitrianske bane Prievidza a.s., ťažobný úsek Nováky počet úrazov v podzemí 61 a na povrchu 4 (spolu 65),
- ELGEO – Trading, s.r.o., Pezinok, počet úrazov 6 v podzemí, baňa Nováky,
- GóR-Karbo Sp. Z o.o., organizačná zložka Prievidza, počet úrazov 5 v podzemí, baňa Nováky

Dobývanie rúd:

- Slovenská banská, spol. s r.o., Hodruša-Hámre: 7 v podzemí v bani Rozália a 1 na povrchu,

Dobývanie stavebný kameň:

- SlovDrill s.r.o., Vlkanová 1 SPÚ na pracovisku pri DP Malá Lehota v org. KSR-Kameňolomy SR, s.r.o., Zvolen
- SLOVSKAL, s.r.o., Zemianske Kostol'any 1 na povrchu (DP Krňa)
- Kremnická banská spoločnosť, s.r.o., Kremnica 1 na povrchu
- BRA-VUR, a.s., Vrútky 1 na povrchu

Razenie a vybavovanie tunelov:

- SLOVENSKÉ TUNELY, a.s., Bratislava, počet PÚ 1 v podzemí, tunel Čebrať,
- ALDA, s.r.o., Vranov nad Topľou počet PÚ 3 v podzemí, tunel Čebrať,
- CHEMIA-SYSTEM GEO, s.r.o., Praha 1 v podzemí tunel Višňové
- RENESCO, a.s., Žilina, 1 PÚ v podzemí tunel Višňové,
- ZEPRA SLOVENSKO, s.r.o., Vrútky 1 v podzemí tunel Čebrať

Vojenská výroba:

- ZVS HOLDING, a.s., Dubnica nad Váhom – 4 úrazy na povrchovom pracovisku

Porovnanie počtu úrazov pri dobývaní a početnosť na 100 zamestnancov sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách (údaje za roky 2013 – 2023 za obvod pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet pracovníkov zamestnaných pri dobývaní nerastov	950	918	817	688	620	653	696	2091	2091	1867	1869
Smrteľné úrazy	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
Ťažká ujma na zdraví	2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
PN 42 dní a viac	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostatné úrazy	17	22	12	9	8	12	15	115	107	111	100

Početnosť na 100 pracovníkov	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Smrteľné úrazy	0	0	0	0	0	0	0	0,05	0,05	0	0,05
Ťažká ujma na zdraví	0,21	0	0	0	0	0	0	0	0,05	0,05	0,10
S PN 42 dní a viac	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostatné úrazy	1,79	2,397	1,469	1,308	1,29	1,84	2,16	5,5	5,35	5,94	5,19
Početnosť spolu:	2,0	2,397	1,469	1,308	1,29	1,84	2,16	5,58	5,45	5,99	5,35

5.1.1 Závažné pracovné úrazy a havárie

- I. Dňa 26.04.2023 v organizácii HBP, a. s., v 2. ťažobnom poli bane Nováky vznikla mimoriadna udalosť a to vyhorenie metánu na komplexne mechanizovanom stenovom porube č. 102 001-95, so vznikom deviatich pracovných úrazov z toho 2 závažných, v dôsledku popálenia z horenia metánu.

OBÚ v Banskej Bystrici spracoval odborný posudok.

Z hľadiska klasifikácie zdrojov a príčin úrazov podľa vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 500/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze sú úrazy pracovníkov zatriedené:

Zdroj ZPÚ (modul 7 — kódovanie zdroja úrazu)

Kód VII – 65, Horľavé a zápalné látky, explozívne plyny, oheň

Príčina ZPÚ (modul 12 — kódovanie príčiny úrazu)

Kód 1: chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu (nie pracoviska); neočakávaný nadmerný výron metánu do pracovného priestoru

Kód 12: riziko práce

Z poznatkov zistených v priebehu vyšetrovania vyplýva, že nie je možné jednoznačne určiť, čo bolo hlavnou príčinou vyhorenia metánu a tým aj príčinou pracovných úrazov a preto nie je možné konštatovať konkrétne a jednoznačné porušenie bezpečnostných predpisov.

- II. Smrteľný pracovný úraz (ďalej len „SPÚ“) ku ktorému došlo 30.08.2023 o cca 09:58 hod. pri vykladaní vrtného voza Atlas Copco ROC F9C z prepravného zariadenia na prístupovej ceste medzi úpravárenskou linkou a lomom Vtáčnik v priestoroch organizácie KSR – Kameňolomy SR, s.r.o., Neresnícka cesta 3, 960 01 Zvolen.

V odbornom posudku je uvedený popis diania pri vykladaní vrtného voza Atlas Copco ROC F9C až po prevrátenie vrtného voza, ktorý vychádza z miestnej ohliadky, výpovedí svedkov a z video záznamu vyhotoveného priemyselnou, stacionárnou kamerou, umiestnenou pri násypke primárneho drviča.

Znalecký posudok znalcov z odboru zdravotníctva, odvetvie súdneho lekárstva potvrdil, že postihnutý dňa 30.08.2023 bezprostredne pred nehodou nebol ovplyvnený alkoholom ani psychotropnými látkami.

Bezprostrednou príčinou smrti postihnutého bolo úrazové roztrhnutie až rozdrvenie mozgu a viacerých štruktúr a orgánov krku a hrudníka.

Pre objasnenie vzniku tohto SPÚ neboli vykonané vyšetrovacie pokusy ani rekonštrukcia.

Z hľadiska klasifikácie zdrojov a príčin úrazov podľa vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 500/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze je tento úraz zatriedený:

Zdroj SPÚ (modul 7 – kódovanie zdroja úrazu)

Kód – **III - 33** – Zvláštne stroje bankské, dobývacie, zakladacie a úpravárenské stroje na zemné práce.

Príčina SPÚ (modul 8 – kódovanie príčiny úrazu)

Kód – 8 – Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrúvanie v ohrozenom priestore.

Pri vyšetrovaní SPÚ sa v priamej súvislosti s úrazom zistilo porušenie ustanovení predpisov:

- § 15 ods. (1) vyhlášky SBÚ č. 29/1989 Zb. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom na povrchu, cit.: „*Pracovníci sú povinní pred začatím práce a počas nej overovať bezpečný stav pracoviska. Pri ohrození musia zastaviť prácu, oznámiť to predákovi a postupovať podľa § 16. V práci môžu pokračovať, keď pominulo ohrozenie.*“
Postihnutý porušil citované ustanovenie tým, že v čase schádzania, keď pri schádzaní z nájzdovej rampy podvalníka pojazďové pásy vrtnej súpravy smerovali mierne doprava v smere jazdy, mal zastaviť prácu a povolať prostredníctvom zmenového technika pomoc. Postihnutý pokračoval v práci, hoci ohrozenie nepominulo.
- § 15 ods. (3) vyhlášky SBÚ č. 29/1989 Zb. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom na povrchu, cit.: „*Pracovníci sú povinní používať pridelené osobné ochranné pracovné prostriedky, pri práci postupovať podľa prevádzkovej dokumentácie a predpisov na zaistenie bezpečnosti práce a prevádzky a voliť také pracovné postupy, ktoré sú v súlade so zásadami bezpečnosti práce.*“
Postihnutý porušil citované ustanovenie tým, že v čase manipulácie s vrtným vozom nemal na hlave ochrannú prilbu, aj keď je málo pravdepodobné, že by ochranná prilba na hlave bola postihnutému zachránila život. Postihnutý ďalej zvolil pri schádzaní z podvalníka nesprávny pracovný postup tým, že začal manipulovať s lafetou vrtného voza, čím sa zmenilo ťažisko vrtného voza a došlo k jeho prevráteniu. Lafeta vrtného voza má pri schádzaní z návesu ostať čo najnižšie nad nájzdovou rampou a v smere osi pojazdu.
- Pokyny na obsluhu a údržbu vrtnej súpravy Atlas Copco ROC F9C. 2) Povinnosti obsluhy pred začatím prevádzky zariadenia v zmene, cit.: „*Obsluha VS F9C je povinná pred začatím prác a počas nej overovať bezpečný stav pracoviska. Pri ohrození musí zastaviť prácu, oznámiť to predákovi a postupovať podľa nasledovného...ak nemôže nebezpečenstvo odstrániť sám, oznámi to hneď dozornému orgánu alebo dispečerovi, prípadne inšpekčnej službe...*“
Postihnutý porušil citované ustanovenie tým, že pri hrozbe prevrátenia vrtného voza, nezastavil prácu a neoznámil to svojmu nadriadenému pracovníkovi, dispečerovi alebo inšpekčnej službe
- Pokyny na obsluhu a údržbu vrtnej súpravy Atlas Copco ROC F9C. Základný pojazd, cit.: „*Pri pojazde hrozí nebezpečenstvo prevrátenia, ktoré môže spôsobiť vážne zranenie alebo usmrtenie. Z toho dôvodu je potrebné pri pojazde dodržiavať nasledovné zásady: - pri obsluhu súpravy vždy používajte bezpečnostný pás...*“
Postihnutý porušil citované ustanovenie tým, že pri schádzaní po nájzdovej rampe nebol pripútaný bezpečnostným pásom a mal pootvorené dvere na kabíne vrtného voza.
- Pokyny na obsluhu a údržbu vrtnej súpravy Atlas Copco ROC F9C. 8) Zakázané úkony a činnosti, cit.: „*Obsluha pri prevádzke nesmie opustiť obslužnú kabínu VS F9C...*“
Postihnutý porušil citované ustanovenie tým, že v púde sebazáchovy vyskočil z kabíny prevracajúceho sa vrtného voza.

5.1.2 Mimoriadne udalosti za rok 2023

Prehľad MU v HBP a.s. rok 2023

1.

Deň MU: 14.2.2023 v čase 3,50 hod.

Miesto MU: HBP a.s., ŤÚ DP Nováky chodba č. 111 121-05
Druh MU: **Požiar v podzemí, výskyt CO > 0.013 %.**

Dňa 14.2.2023 v čase 3,50 hod. došlo k vzniku exogénneho požiaru zo stropu v chodbe č. 111 121-05 približne 3 m pred predstihom pracoviska KMP 111 021-95. V dôsledku zvyšujúcich sa koncentrácií a zadymenia bol ihneď k riešeniu vzniknutej udalosti vyžiadaný výjazd HBZS Prievidza. Likvidácia požiaru prebiehala priamym zásahom s ochladzovaním miesta požiaru s následnou inertizáciou dusíkom. V čase udalosti boli z ohrozenej oblasti odvolaní všetci pracovníci. Pomoc iných organizácií sa nevyžadovala. Pri udalosti nebolo hlásené žiadne zranenie osôb. Následným vyšetrovaním MÚ bolo prevedené organizáciou.

2.

Deň MU: 26.4.2023 v čase 16:30 hod.
Miesto MU: Ťažobný úsek bane Nováky
Druh MU: **Zapálenie a výbuchy metánu a uhoľného prachu.**

Dňa 26.4.2023 v čase 16:30 hod. došlo k iniciácii a vyhoreniu zmesi metánu CH₄ a kyslíka O₂ v podzemí na pracovisku stenového porubu KMP 102 001-95. Pri udalosti došlo k zraneniu 9 pracovníkov K vzniknutej udalosti bol ihneď vyžiadaný výjazd banských záchranárov HBZS Prievidza vrátane ostatných zložiek integrovaného záchranného systému. Zraneným pracovníkom bola ihneď poskytnutá prvá pomoc. Po vyfárani z podzemia im bolo poskytnuté lekárske ošetrovanie a v závislosti od zranenia (popáleniny) boli štyria pracovníci letecky transportovaní na jednotlivé pracoviská v Bratislave a Košiciach. Zvyšní piati pracovníci boli hospitalizovaní v NsP Bojnice. Bezprostredne po udalosti boli z ohrozenej oblasti odvolaní všetci pracovníci. Po uhasení požiaru a vyvetraní pracoviska, vyšetrovanie prevzal úrad, ktorý previedol vyšetrovanie v zmysle vyhlášky č. 387/1990 Zb. o vyšetrovaní príčin havárií a závažných pracovných úrazov pri činnostiach podliehajúcich hlavnému dozoru orgánov štátnej banskej správy

3.

Deň MU: 3.6.2023 v čase 4:15 hod.
Miesto MU: Ťažobný úsek bane Nováky
Druh MU: **Požiar v podzemí, výskyt CO > 0.013 %.**

Dňa 3.6.2023 o 4:15 hod. došlo k vzniku exogénneho požiaru zo stropu v chodbe č. 111 222-05 na 165 metri banskej chodby. K likvidácii požiaru v dôsledku zvyšujúcich sa koncentrácií a zadymenia bol ihneď k riešeniu vzniknutej udalosti vyžiadaný výjazd HBZS Prievidza. Likvidácia požiaru prebiehala priamym zásahom s ochladzovaním miesta požiaru z banského požiarneho vodovodu s následnou inertizáciou dusíkom. V čase udalosti boli z ohrozenej oblasti odvolaní všetci pracovníci. Pomoc iných organizácií sa nevyžadovala. Pri udalosti nebolo hlásené žiadne zranenie osôb. Následným vyšetrovaním MÚ bolo poverené organizáciou.

4.

Deň MU: 28.8.2023 v čase 4:45 hod.
Miesto MU: Ťažobný úsek bane Nováky
Druh MU: **Úmrtie osoby v objekte organizácie.**

Dňa 28.8.2023 o 4:45 hod došlo na pracovisku razenia chodby č. 102 203-S2 k náhlej nevoľnosti zamestnanca M. Podlužanského. Postihnutý zamestnanec upadol do bezvedomia pričom nereagoval na vonkajšie podnety, nedýchal. Ihneď mu bola poskytnutá resuscitácia spolupracovníkmi. Súčasne bol výrobným dispečerom bane Nováky vyžiadaný zdravotný výjazd HBZS Prievidza za účelom rýchleho sfárania k postihnutému zamestnancovi. postihnutého zamestnanca sa i napriek enormnému úsiliu zúčastnených nepodarilo oživiť. Udalosť vyšetroval policajný zbor SR. Uvedená MÚ nie je uvedená v prílohe č. 28 v správe o činnosti štátnej banskej správy SR úradu za rok 2023, nakoľko sa nejedná o haváriu.

5.

Deň MU: 24.9.2023 v čase 12:30 hod.
Miesto MU: Ťažobný úsek bane Nováky
Druh MU: **Požiar v podzemí, výskyt CO > 0.013 %.**

Dňa 24.9.2023 v čase 12:30 hod bolo nahlásené zmenovým technikom zvýšenie koncentrácie CO nad 0,013 % v chodbe č. 104 245 ktorá sa nachádzala v strope nad sekciami č. 17 až 19 stenového porubu č. 111 0222-95. Situácia bola riešená pracovníkmi stenového porubu ochladzovaním vodou uvedeného miesta a inertizovaním starej nadložnej chodby. Výjazd HBZS Prievidza nebol potrebný. Pomoc iných organizácií sa nevyžadovala. Pri udalosti nebolo hlásené žiadne zranenie osôb. Následné vyšetrovanie MÚ previedla organizácia.

6.

Deň MU: 25.12.2023 v čase 16:00 hod
Miesto MU: Ťažobný úsek bane Nováky
Druh MU: **Požiar v podzemí, výskyt CO > 0.013 %.**

Dňa 25.12.2023 v čase 16:00 hod. bol na základe stúpajúcich koncentrácií CO zistený otvorený oheň v chodbe č. 132-01 za obratnou stanicou 4. pásu TP 1 000, kde došlo k horeniu obkládky v počve banského diela. Likvidácia požiaru prebiehala priamym zásahom pracovníkov asanačnej čaty. Výjazd HBZS Prievidza nebol potrebný. Pomoc iných organizácií sa nevyžadovala. Pri udalosti nebolo hlásené žiadne zranenie osôb. Ďalší postup odstraňovania mimoriadnej udalosti si zabezpečila organizácia.

Spolupráca dozorného orgánu

Spolupráca v oblasti BOZP a BP bola so Slovenskou banskou komorou, Slovenskou baníckou spoločnosťou, Slovenským zväzom výrobcov kameniva ako aj so Slovenskou spoločnosťou pre trhacie a vrtacie práce v Banskej Bystrici pri výučbe v strelmajstrovských kurzoch (lektorská činnosť) a so vzdelávacou organizáciou BB PO BOZ, s.r.o., Banská Bystrica pri vykonávaní lektorskej činnosti zameranej na odbornú prípravu zamestnancov organizácií. V oblasti predaja pyrotechnických výrobkov úrad spolupracoval so Slovenskou obchodnou inšpekciou.

Úrad ďalej spolupracoval s obvodnými úradmi v sídle kraja a obvodnými úradmi životného prostredia v obvode svojej pôsobnosti pri povoľovaniach banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom v príslušných okresoch, či krajoch pri riešení problémov súvisiacich s ochranou prírody a krajiny pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom. Úrad spolupracoval aj s Ministerstvom hospodárstva SR a ministerstvom životného prostredia SR nariadením opatrení na zaistenie bezpečnosti osôb a majetku, ktoré sú ohrozené účinkami starých banských diel na povrch.

Hodnotenie stavu ochrany práce v roku 2023 v SR a opatrenia dozorného orgánu na zlepšenie stavu

Poznatky získané kontrolnou činnosťou v roku 2023 aj naďalej poukazujú na skutočnosť, že starostlivosť o BOZP a BP je z pohľadu značného počtu organizácií nepopulárna. Úroveň pracovných podmienok a starostlivosť o BOZP a BP je prejavom finančných možností zamestnávateľov. Zamestnávatelia odôvodňujú neplnenie niektorých úloh v oblasti BOZP nedostatkom finančných prostriedkov. Tento stav sa prejavuje tým, že mnohí, najmä menší zamestnávatelia/organizácie/ čakajú až na opatrenie dozorného orgánu a potom zabezpečujú odstraňovanie nedostatkov zistených inšpektormi, namiesto aby vykonávali vlastnú prevenciu.

Starostlivosť o BOZP a BP je zo strany zamestnávateľov často formálna. U veľkých organizácií a organizácií so zahraničným kapitálom je starostlivosť o BOZP a BP na lepšej úrovni. V niektorých prípadoch prevláda nezáujem zamestnávateľov o zabezpečovanie uspokojivých pracovných podmienok a uprednostňovanie hospodárskych a obchodných záujmov. Toto platí najmä u malých zamestnávateľov a u samostatne podnikajúcich fyzických osôb. Vyskytujú sa nebezpečné pracovné postupy, zlá organizácia práce, nebezpečné zariadenia a rizikové práce.

Nedostatočná pozornosť sa venuje posudzovaniu rizík, spolupráca vedúcich zamestnancov a zástupcov zamestnancov pre BOZP býva formálna, taktiež oboznamovanie zamestnancov s problematikou BOZP a BP je niekedy formálne. Pritom viaceré opatrenia na úseku BOZP a BP, hlavne organizačné, je možné realizovať s minimálnymi finančnými nákladmi.

Ďalším problémom sú kvalifikovaní zamestnanci. Pri dnešnom rozvoji prác najmä v podzemí (výstavba tunelov, ťažba podzemným spôsobom) chýbajú kvalifikovaní zamestnanci. Stredné a vysoké školy neprodukurujú kvalifikovaných absolventov. Na pozície sú prijímaní zamestnanci bez odborných znalostí a najmä bez skúseností v náročnom banskom prostredí a potom nastávajú mimoriadne situácie. Dôsledkom tohto stavu je požadovanie výnimiek nielen z predpísaného vzdelania, ale aj z predpísanej odbornej praxe.

Úrad ako orgán štátnej banskej správy vykonávajúci hlavný dozor podľa § 39 ods. 1 písm. a) a písm. b) zákona č. 51/1988 Zb., za účelom zlepšenie stavu v oblasti BOZP a BP v oblasti svojej pôsobnosti bude zameriavať výkon hlavného dozoru najmä na:

- a) dodržiavanie predpisov na zaistenie BOZP a BP;
- b) vyžadovanie znalosti predpisov na zaistenie BOZP a BP, technologických a pracovných postupov a pri zistení neznalosti predpisov na zaistenie BOZP a BP pristupovať u zamestnancov organizácií aj k odnímaniu osvedčení;
- c) vyžadovanie dôsledného vykonávania prehliadok poverenými zamestnancami a kontrolnými orgánmi v dozorovaných organizáciách;
- d) zameranie pozornosti na malých zamestnávateľov vo všetkých oblastiach BOZP a BP;

- e) kontrolu vykonávania školení zamestnancov pri zohľadnení konkrétnych podmienok jednotlivých pracovísk;
- f) poskytovanie poradenskej činnosti, ako preventívneho pôsobenia;
- g) využívanie sankčných opatrení pri opakovanom, alebo hrubom porušovaní predpisov na zaistenie BOZP a BP.

Na odstránenie zistených nedostatkov sú obvodnými banskými inšpektormi vydávané záväzné príkazy na odstránenie zistených nedostatkov a obvodným banským úradom sú vydávané rozhodnutia o nariadení nevyhnutných opatrení na zaistenie BOZP a BP. V prípadoch hrubých alebo opakovaných porušení predpisov boli ukladané sankcie spravidla zamestnancom v blokovom konaní a organizáciám rozhodnutím v správnom konaní.

Na základe skúseností a poznatkov získaných úradom pri výkone hlavného dozoru sa ako najefektívnejšie javí vykonávanie preventívnej činnosti vykonávaním špeciálnych prehliadok v dozorovaných organizáciách.

5.1.2 Rozbor príčin a zdrojov pracovných úrazov

Z rozboru úrazovosti v roku 2023 vyplýva, že príčinami pracovných úrazov (ďalej len „PÚ“) boli:

Kód 1 - Chybný, nepriaznivý stav zdroja úrazu (nie pracoviska) v počte prípadov 15, čo je 15,00 % z celkového počtu PÚ (100);

Kód 2 – Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie v počte prípadov 1, čo je 1,00 % z celkového počtu PÚ (100);

Kód 4 – Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska, prípadne komunikácie (aj keď je pracovisko zdrojom úrazu) v počte prípadov 1, čo je 1,00 % z celkového počtu PÚ (100);

Kód 8 – Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia v počte prípadov 33, čo je 33,00 % z celkového počtu PÚ (100)

Kód 12 - Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon v počte prípadov 49, čo je 49,00 % z celkového počtu PÚ (100)

Kód 14 – Nezistené príčiny v počte prípadov 1, čo je 1,00 % z celkového počtu PÚ (100)

Pri kódoch príčin 3, 5, 6, 7, 9, 10,11 a 13 neboli zaznamenané PÚ.

Najčastejšou príčinou PÚ bol kód 12 (49 PÚ), kód 8 (33 PÚ)

Z rozboru úrazovosti v roku 2023 vyplýva, že zdrojmi PÚ boli:

Kód I. Dopravné prostriedky v počte prípadov 2, čo je 2,00 % z celkového počtu PÚ (100)

Kód II. Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky v počte prípadov 1, čo je 1,00 % z celkového počtu PÚ (100)

Kód III. Stroje - hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné v počte prípadov 4, čo je 4,00 % z celkového počtu PÚ (100)

Kód IV. Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov v počte 23, čo je 23,00 % z celkového počtu PÚ (100)

Kód V. Materiál, bremená, predmety v počte prípadov 52, čo je 52,00 % z celkového počtu PÚ (100)

Kód VI. Nástroje, nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje v počte prípadov 4, čo je 4,00 % z celkového počtu PÚ (100)

Kód VII. Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny v počte prípadov 11, čo je 11,00 % z celkového počtu PÚ (100)

Kód XI. Iné zdroje, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín v počte prípadov 3, čo je 3,00 % z celkového počtu PÚ (100)

Pri kódoch zdrojov VIII, IX a X neboli zaznamenané PÚ.

Najčastejším zdrojom PÚ bol kód V (52 PÚ), kód IV (23 PÚ) a Kód VII (11)

5.1.3 Choroby z povolania

Priznané choroby z povolania	BA	BB	KE	Spolu
Z vibrácií, vazoneuróza		5		5
Z jednostranného zaťaženia (DNJZ)		8		8
Zo zaprášenia pľúc		11		11

Z hluku				0
Iné (intoxikácia)		3		3
Spolu		27		27

V sledovanom období bolo evidovaných 27 chorôb z povolania, čo je nárast oproti roku 2022 o 9, kedy bolo evidovaných 18 chorôb z povolania. Uvedené choroby z povolania boli diagnostikované v organizáciách:

Po organizáciách

- HBP a.s. – počet chorôb z povolania 16
7 DNJZ
4 Vibrácie
3 Zaprášenie pľúc
2 Iné (intoxikácie)
- Baňa Dolina a.s. Veľký Krtíš - počet chorôb z povolania 4
4 Silikóza
- Slovenská banská spol. s r.o. – počet chorôb z povolania 4
3 Silikóza
1 Iné (intoxikácie)
- Rudné bane š. p. Banská Štiavnica - počet chorôb z povolania 2
1 Silikóza
1 Vibrácie
- ELGEO-Banská, s.r.o., Banská Štiavnica
1 DNJZ

Všetky choroby z povolania vznikli pri ťažbe nerastov a ich úprave.

5.2 Banská technika a bezpečnosť práce

5.2.1 Hlbinné dobývanie

5.2.1.1 Bezpečnosť podzemných diel

OBÚ v Banskej Bystrici počas výkonu dozoru kontroloval okrem iného aj dodržiavanie technológie vedenia banských diel, bezpečnosť pri práci a bezpečnosť prevádzky, stav banských diel a ich udržiavanie v bezpečnom stave stav v protivybuchovej a protizáparovej prevencii. Pozornosť bola venovaná aj používaniu výbušnín pri trhacích prácach.

Bezpečnosť vyhradených elektrických zariadení skupiny A je zabezpečovaná vykonávaním úradných skúšok oprávnenou právnickou osobou s oprávnením vydaným Hlavným bankým úradom a vykonávaním pravidelných odborných skúšok týchto zariadení odborne spôsobilými zamestnancami s osvedčením vydaným Hlavným bankým úradom (revízní technici). V ostatných prípadoch (skupiny B a C) vykonávajú východiskové odborné prehliadky a odborné skúšky a pravidelné odborné prehliadky a odborné skúšky revízní technici v lehotách ustanovených osobitným predpisom. Počas prevádzky overujú bezpečný stav elektrických zariadení pravidelnými prehliadkami určenými zamestnanci podľa Smerníc potvrdených úradom.

Bezpečnosť práce a prevádzky pri prevádzke vyhradených tlakových, zdvíhacích a plynových zariadení je zabezpečovaná taktiež vykonávaním úradných skúšok oprávnenou osobou a vykonávaním odborných prehliadok a odborných skúšok uvedených zariadení revíznymi technikmi v lehotách ustanovených osobitným predpisom. Dodržiavanie ustanoveného režimu je okrem iného predmetom kontrol pri prehliadkach vykonávaných úradom.

5.2.1.1.1 Zvislé banské diela

V roku 2023 sa nevykonávalo hĺbenie ani prehlbovanie jám. Na činných jamách sa vykonávala iba údržba, čistenie a pod. (napr. Slovenská banská, spol. s r. o. Hodruša – Hámre: I. a II. úklonná jama, Kremnická banská spoločnosť – IV. šachta).

Čistenie hlbinných zásobníkov sa vykonávalo záchranármi v režime nehavarijných lezeckých zásahov. V hlbinných zásobníkoch sa odstraňovali hlavne nálepy.

Razenie komínov sa realizovalo vrtno-trhacími prácami (bez použitia raziacej plošiny) len v organizácii Slovenská banská, spol. s r. o. Hodruša – Hámre.

Slovenská banská s.r.o. Hodruša Hámre	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
zvislé banské diela (m)	211,7	209,7	218,4	278,9	230,7	183,6	226,0	230,5	272	318	282

5.2.1.1.2 Dlhé banské diela

Spôsob razenia dlhých banských diel sa nezmenil. Nové technológie neboli použité.

Razenie dlhých banských diel v ťažobných úsekoch organizácie HBP a.s. Prievidza bolo vykonávané vrtno-trhacími prácami, alebo mechanizovaným spôsobom – raziacími kombajnmi typov GPK, GPK 4. Prevažná časť dlhých banských diel bola vyrazená v uhlí.

V DP Nováky bolo vyrazených 3 000 bm banských diel. V DP Cigeľ a DP Handlová sa dlhé banské diela nerazili.

V Slovenskej banskej, spol. s r. o. Hodruša Hámre bolo vyrazených 2614 m dlhých banských diel. Banské diela boli razené ručne, vrtanie vrtnými kladivami VK – 22 s podperou, resp. vrtné kladivá Atlas Copco Secoroc YT s výnimkou troch pracovísk, kde sa používali vrtné súpravy VS–1 a VS-2. Odlišnosť je možné zaregistrovať len v spôsobe odťazby – buď lopatovými nakladačmi typu NL – 15 V (pri razení na koľaji) alebo pomocou škrabákových vrátkov typu ŠV – 22 pri razení banského diela (resp. dobývaní), kde nebude zavedená koľajová doprava.

Odtážba bola zabezpečovaná koľajovou dopravou, v úpadnici za pomoci vrátkov VTA 1000. Koľajová doprava bola vykonávaná banskými lokomotívami akumulátorovými typu T – 35 a T – 50 Trariasa a typu EL – 9. Dieselové lokomotívy typu BND, DH 30, 35, ktoré boli v rezerve, v prípade poruchy niektorej z akumulátorových banských lokomotív. Dopravu v Hodrušskej dedičnej štolni zabezpečovali akumulátorové lokomotívy typu AE25 – výrobca Hliník nad Hronom (dieselové lokomotívy sú v HDŠ používané len ako záloha).

Slovenská banská, spol. s.r.o.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dlhé banské diela spolu (m)	2708,5	2 596,1	3 031,6	3007,2	2883,0	3484,3	2794	2819	2614
Vodorovné banské diela na koľaji (m)	1611,2	1 803,2	1 534,8	1652,0	1531,0	1900,1	1885	1790	1311
Vodorovné banské diela škrabákom (m)	645,6	489,9	852,5	867,7	928,0	1107,2	725	408	787
Úpadné banské diela na koľaji (m)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dovrchné banské diela škrabákom (m)	451,7	303,0	413,6	301,2	198,0	246,5	184	303	124

Prehľad vývoja v razení dlhých banských diel za obdobie rokov 2014 až 2023:

Organizácia	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Baňa Dolina a.s. Veľký Krtíš	717	98	0	0	0	0	0	0	0	0
Slovenská Banská, spol. s r. o. Hodruša - Hámre	2737,3	2708,5	2596,1	3031,6	3007,2	2883,0	3484,3	2794	2819	2614
ORTAC, s.r.o. Kremnica				12,0	0	0	0	0	0	0
HBP a.s. TŮ Cigeľ						0	0	0	0	0
HBP a.s. TŮ Handlová						1848,0	1115,0	1 250	0	0
HBP a.s. TŮ Nováky						2741,0	2475,0	3 522	4228	3000
Spolu	3454,3	2806,5	2596,1	3043,6	3007,2	7472,0	7074,3	7 566	7047	5614

5.2.1.1.3 Likvidácia vyrúbaných priestorov

Ukončením dobývania v jednotlivých ťažobných úsekoch dobývacích priestorov Cigeľ, Handlová a Nováky je potrebné pristúpiť k likvidácii vyrúbaných priestorov. Ide o plánovanú banskú činnosť, ktorá podlieha povoleniu orgánom štátnej banskej správy. Predmetom tejto činnosti je likvidácia hlavných banských diel spočívajúca v demontáži a vývoze (strojných, elektrických) zariadení a energetických sietí (elektrokáblov, potrubí). Následne dochádza k plieneniu výstroja a výstuže banských diel. Finálnou fázou je uzatváranie banských diel projektovanými hrádzami a zaplavovanie vyrúbaných priestorov popielkovou zmesou. Uzatváracie objekty (murované resp. betónové protiprievalové hrádzce) sú opatrené príslušnými vývodmi na monitoring odvádzaných banských vôd a plynov z vyrúbaných priestorov. Ich kontrola a spôsob evidencie je vykonávaná zamestnancami HBP, a.s. v zmysle príslušných ustanovení bezpečnostných predpisov pre podzemie. V súvislosti s likvidáciou vyrúbaných priestorov nebol zaznamenaný prípad závažného porušenia zo strany HBP, a.s., pri plnení povinností vyplývajúcich z príslušných ustanovení platných bezpečnostných predpisov.

Na bani Rozália Slovenskej banskej, spol. s r. o. Hodruša – Hámre je používaná dobývací metóda „Dovrchné zátinkovanie bez výstuže, krátkymi vrtmi, s odťažbou škrabákovým vrátkom“. Pri použití tejto dobývacej metódy sa klasická TH výstuž nepoužíva. Pre zaistenie stropu banských diel sa používala svorníková výstuž (dĺžka svorníkov 1,5 – 2,5 m) a ponechávaním bezpečnostných vnútro blokových pilierov. Pri dobývaní a príprave bloku sa vytvárajú a ponechávajú ochranné piliere, o min. rozmeroch 3 x 3 m, čím sa dosiahne požadovaná bezpečnosť na dobývke.

Likvidácia bloku pozostáva z doťaženia bloku, z likvidácii niektorých pilierov s bilančným zrudnením a príp. čiastočným podsadením jalovinou.

V minulosti sa ochranné piliere likvidovali až pri celkovej likvidácii (zabezpečení) časti ložiska. V roku 2023 bolo z vyťaženej jaloviny (29,650 kt) uložených 8,290 kt do vydobytých priestorov v podzemí.

5.2.1.2 Dobývanie

Pri dobývaní uhoľných ložísk nedošlo k zmenám a dobývanie prebiehalo v súlade so schválenými POPD. Boli používané dobývacie metódy stenovanie s riadeným závalom v nadstrepe s použitím komplexnej mechanizácie, stenovanie v lavici na riadený zával s použitím komplexnej mechanizácie, stenovanie s riadeným závalom v medzistrepe s použitím komplexnej mechanizácie.

Prehľad priemerného počtu stenových porubov je v prílohe č. 38. Prehľad percentuálneho podielu jednotlivých technológií pri dobývaní uhoľného sloja je uvedený v kapitole 4.1 „Zásoby, výrubnosť a využitie“.

Dobývanie na bani Rozália Slovenskej banskej, spol. s r. o. Hodruša – Hámre sa používa najmä dobývací metóda „Dovrchné zátinkovanie bez výstuže, krátkymi vrtmi, s odťažbou škrabákovým vrátkom“, s ktorou vyslovil OBÚ svojim rozhodnutím zo dňa 7.9.1993 č.2360/104.2/46/Mo-Ta/1993 súhlas, za účelom jej zaradenia do technológie dobývania. Uvedená dobývací metóda je hlavná dobývací metóda, ktorá pre daný typ ložiska metóda vyhovuje.

Vzhľadom k tomu, že prieskumnou činnosťou boli na ložisku objavené aj strmé žilné štruktúry pre vydobytie týchto žíl sa použije dobývací metóda „Dobývanie na skládku“. Táto dobývací metóda bola OBÚ schválená rozhodnutím č.2234/72 zo dňa 14.8.1972, a na ložisku Rozália baňa bola bežne používaná. T. č. táto dobývací metóda nie je používaná. Vo vypracovanom technologickom postupe je upravená – zmenšená dobývací mocnosť na 2 m (oproti povoleným 10 m), pričom skutočne dobývaná mocnosť nie je väčšia ako 1,5m.

5.2.1.3 Vetranie

5.2.1.3.1 Vedenie banských vetrov

Na bani (ŤÚ) Cigeľ v roku 2023 v 1. vetracej oblasti (stará baňa) nedošlo k zmene vo vedení banských vetrov. Uzatvorením chodby č. 103-0 sú výdušné vetry v súlade s projektom uzatvárania bane Cigeľ odvádzané už iba vetracím vrtom V-1-12. Problémy vo vedení banských vetrov, spôsobené nárastom aerodynamického odporu vetracích ciest v 1. vetracej oblasti neboli zaznamenané.

Hlavné vŕťažné banské diela:	Hlavná štôľňa č. 101-0.
Hlavné výdušné banské diela:	vetrací vrt V-1-12,

Na bani (TÚ) Handlová v DP Handlová sú v súčasnosti tieto vŕažné banské diela (spolu 2):

- štólne : Nová štólňa
Stará štólňa

Do vetracej oblasti Východnej jamy patria banské diela bývalého 8. poľa. Spôsob vedenia vetrov je diagonálny. Vŕažné vetry sú privádzané od Bazaltu (Nová štólňa a Stará štólňa) v množstve $1050 \text{ m}^3 \cdot \text{min}^{-1}$.

V DP Handlová boli počas roka 2023 tieto výdušné banské diela (spolu 3) :

- Centrálna jama
- Hlavná šachta
- Východná ťažná jama

Výdušnými banskými dielami boli presávané nasledovné množstvá vetrov:

- Centrálna jama c - $200 \text{ m}^3 \cdot \text{min}^{-1}$.
- Hlavná šachta - $150 \text{ m}^3 \cdot \text{min}^{-1}$.
- Východná ťažná jama - $700 \text{ m}^3 \cdot \text{min}^{-1}$

Samostatné vetracie oddelenie Hlavná šachta sa používa na vetranie bývalého Hlavného skladu výbušnín v Bazalte.

V roku 2023 neboli na bani Handlová v DP Handlová vykonané zásadné zmeny v systéme vetrania bane.

V oblasti hlavného vetrania bane Nováky nedošlo v roku 2023 v porovnaní s rokom predchádzajúcim ku žiadnej podstatnej zmene. Dorúbaním posledného stenového porubu 106 015-95 v 6. ťažobnom poli (revír Juh) a jeho následnom uzatvorení v širšom okruhu došlo k zjednodušeniu vetracieho vo vetracej oblasti výdušnej F-jamy. Naopak vo vetracej oblasti výdušnej C-jamy sa koncentrácia ťažby v roku 2023 zvýšila, čo prinieslo so sebou isté zmeny aj vo vetracej sieti. Aj v roku 2023 bol vetrací systém bane Nováky tvorený tromi vetracími oblasťami. Vetracie oblasti výdušnej F-jamy a B-jamy majú hlavné ventilátory umiestnené a prevádzkované na povrchu pri vyústení hlavných výdušných banských diel na povrchu. V prípade tretej vetracej oblasti, oblasti výdušnej C-jamy, sú hlavné ventilátory umiestnené a prevádzkované v bani. Uvedený stav funguje na základe výnimky udelenej HBÚ v Banskej Štiavnici. Vetracie oblasti výdušnej B-jamy a F-jamy sú na vŕažnej strane vzájomne prepojené na druhom horizonte bane Nováky hlavným severojužným prekopom. Obdobne sú na vŕažnej strane prepojené aj vetracie oblasti výdušnej C-jamy a F-jamy hlavným „Južným prekopom“ I. ťažobného horizontu bane Nováky. Okrem vyššie zmienenej výnimky HBÚ je prevádzka hlavných ventilátorov a rozvod banských vetrov bane Nováky realizovaný v súlade s ustanoveniami Vyhlášky SBÚ č. 21/89 Zb. Počas celého roku 2023 nedošlo ani v jednej vetracej oblasti bane Nováky k žiadnym závažným nedostatkom alebo mimoriadnym udalostiam v oblasti hlavného banského vetrania. K mimoriadnej udalosti „k vyhoreniu metánu“ došlo na stenovom porube 102 001-95 vo vetracej oblasti výdušnej C-jamy, avšak vyšetrovaním nebola preukázaná priama príčinná súvislosť tejto udalosti s nedostatkami v hlavnom banskom vetraní. Prevádzka výpomocných ventilátorov bola počas roku 2023 potrebná len v jednom prípade na stenovom porube 102 004-95 v 2. ťažobnom poli (I. horizont) vo vetracej oblasti výdušnej C-jamy. Priestory bane Nováky boli počas celého roku 2023 prepojené s povrchom na účely vetrania nasledovnými banskými dielami:

- A-jama a S-jama slúžili ako hlavné vŕažné banské diela
- H-jama a J-jama plnili úlohu ostatných vŕažných banských diel
- B-jama, F-jama a C-jama slúžili ako hlavné výdušné banské diela

Okrem vyššie uvedených siedmich jám neboli na vetranie bane Nováky využívané žiadne iné banské diela (štólne, úklonné diela alebo vetracie vrty vedené z povrchu).

Vetracia oblasť výdušnej B-jamy

V tejto vetracej oblasti nedošlo počas roka 2023 k žiadnej zásadnej zmene, okrem vyššie zmienenej izolácií od 7. ťažobného poľa. Prevádzka hlavného ventilátora ARK 2000 pri výdušnej B-jame bola zmenená len raz. Jednalo sa o mierne zvýšenie výkonu uvedeného ventilátora z dôvodu presunu ťažobnej činnosti do revíru P-4. Tento revír je vzdialenejší od hlavných ventilátorov, čo si vyžiadalo uvedené zvýšenie výkonu hlavného ventilátora. Prevažná časť vŕažných banských vetrov do tejto vetracej oblasti prúdila vŕažnou A-jamou. Menšie množstvo vŕažných vetrov sem prúdilo hlavným Severným prekopom od S-jamy. Výkon oboch hlavných ventilátorov ARK 2000 pri výdušnej B-jame je plynule regulovateľný dvojicou frekvenčných meničov. Hlavné ventilátory pri výdušnej B-jame pracovali celoročne v striedavej prevádzke v mesačných intervaloch. V tejto vetracej oblasti sa na konci roku 2023 nachádzalo jedno samostatné vetracie oddelenie v ktorom dobýval stenový porub 111 022-95 v procese prípravy na demontáž technológie. Na konci roku 2023 pracoval hlavný ventilátor ARK 2000 pri otáčkach 520 za minútu s príkonom 80 kW.

Vetracia oblasť výdušnej F-jamy

V tejto vetracej oblasti sa nachádzajú priestory bývalého 2. ťažobného úseku na I. horizonte a priestory 6. ťažobného poľa (revír „Juh“) na II. ťažobnom horizonte. Prevažná časť bankých vetrov do tejto vetracej oblasti vstupuje vŕažnou S-jamou a menšie množstvo vetrov tejto vetracej oblasti prúdi do bane aj „Južnou – skipovou jamou“. Toto množstvo je cielene redukované izolačnými vetracími objektami z dôvodu eliminácie prašnosti vznikajúcej pri doprave uhlia z bane na povrch. Vŕažné vetvy prúdiace „Severnou jamou“ sú spoločné pre vetráciu oblasť výdušnej F-jamy aj pre vetráciu oblasť výdušnej C-jamy. V roku 2023 pokračovala banká činnosť v tejto vetracej oblasti v 6. ťažobnom poli (II. horizont). Dorúbaný bol stenový porub 106 016-05 a následne bol obfáraný a do prevádzky spustený posledný plánovaný stenový porub 106 015-95. Tento bol dorúbaný v polovici roku 2023 a následne bol uzatvorený vo viacerých fázach. Vo vetracej oblasti bolo počas celého roku 2023 len jedno samostatné vetracie oddelenie. Hlavné vetranie tejto vetracej oblasti takmer celý rok zabezpečoval svojou prevádzkou hlavný ventilátor ARD 2800 s otáčkovou reguláciou výkonu cez frekvenčný menič. Zálohou uvedeného ventilátora bol hlavný ventilátor č. 2 ARA 1600. Z dôvodu vyšších prevádzkových nákladov tento ventilátor nebol v striedavej prevádzke s ventilátorom č.1. Bol však pravidelne raz za mesiac kontrolovaný a skúšobne prevádzkovaný na dve až štyri hodiny. Hlavný ventilátor č. 1 ARD 2800 pracoval v roku 2023 v štyroch rôznych prevádzkových režimoch. Jeho výkon bol na základe potrieb bane postupne znižovaný až technické minimum pri otáčkach 120 za minútu. V októbri došlo k závažnému poškodeniu motora hlavného ventilátora ARD 2800 a úlohu hlavného vetrania prevzal ventilátor ARA 1400 v starej ventilátorovej stanici. Zálohu mu tvorí ventilátor ARA 1600.

Vetracia oblasť výdušnej C-jamy

Táto vetracia oblasť vznikla opätovne po viac ako 30-tich rokoch v roku 2021. Dovtedy slúžila C-jama ako pomocné vŕažné dielo. Hlavné ventilátory neboli spustené na povrchu ako v minulosti, ale na výnimku HBÚ v bani. Prevádzka na povrchu nebola možná nakoľko areál bývalej výdušnej C-jamy bol medziasom sanovaný a je bez prívodu elektrickej energie. V čase spustenia hlavných ventilátorov pod výdušnou C-jamou bola celá vetracia oblasť tvorená len jedným horizontálnym bankým dielom „Južným prekopom“ s dĺžkou 2700 metrov od S-jamy a dvomi úklonnými dovrchnými dielami pod C-jamou s celkovou dĺžkou 680 m a samotnou výdušnou C-jamou s hĺbkou 240 metrov. Počas roku 2023 bol v uvedenej vetracej oblasti obfáraný a do rúbania spustený v poradí druhý stenový porub 102 001-95 a súbežne bol do rúbania spustený aj stenový porub 102 004-95. Tieto dva poruby rúbali v jednom samostatnom vetracom oddelení v sériovom zoradení. Po dorúbaní stenového porubu 102 001-95 bol onedlho spustený v jeho blízkosti posledný projektovaný stenový porub 102 003-95, ktorý v identickom spôsobe vetrania spoločne rúbali aj s porubom 102 004-95 až do konca roku 2023, keď začala ich demontáž. Stanica hlavných ventilátorov v bani pod výdušnou C-jamou je vybavená podľa projektu dvojicou vetracích objektov. V každom objekte je zabudovaná trojica ventilátorov APXE 630. Jedna ventilátorová zostava je v prevádzke a druhá slúži ako záloha. Počas prvých siedmich mesiacov roku 2023 boli v prevádzke len dva z troch uvádzaných hlavných ventilátorov, pretože ich výkon bol na potreby bane dostatočný. K zapojeniu tretieho ventilátora APXE 630 do prevádzky došlo až v auguste po spustení stenového porubu 102 004-95 do rúbania. V takomto režime hlavné ventilátory pracovali takmer až do konca roku, kedy po súbežnom dorúbaní oboch porubov (102 003-95 a 102 004-95) došlo k opätovnému vypnutiu tretieho ventilátora a hlavné vetranie uvádzanej vetracej oblasti bolo realizované dvojicou ventilátorov.

Počas celého roku 2023 nedošlo ani v jednej vetracej oblasti bane Nováky k žiadnym závažným nedostatkom alebo mimoriadnym udalostiam v oblasti hlavného bankého vetrania.

***

Vetranie bane Rozália Slovenskej banskej, spol. s r. o. Hodruša – Hámre je umelé sacie, zabezpečené prácou hlavného ventilátora. Neprerazené banké diela sú ovetrávané separátnym vetraním. Nový HBV, ktorý nahradil pôvodný HBV umiestnený v autotuneli, je umiestnený v podzemí na XIV. obzore, kde pracoval v plnom prevádzkovom režime sacím spôsobom. Smer vetrov pri zmene systému vetrania bol a stále je nasledovný :

Vŕažné vetvy sa privádzajú úpadne, z povrchu cez úvodnú stôlnu a vetracie komíny V-KR- I a V- KR-II. a ďalej I. a II. úklonnou jamou na XIV. obzor ako prvou vetvou vŕažných vetrov až k úpadnici U-1. Druhá vetva vŕažných vetrov je tvorená vetrami prichádzajúcimi do podzemia komínom z povrchu VK – 0 do autotunela a odtiaľ komínom VK – 1 na VIII. obzor, následne vez IX., X., XI. a XII. obzor ku komínu VK-I-XIV. a odtiaľ na XIV. obzor nad úpadnicu U-1. Nad úpadnicou U-1 sa obe vetracie vetvy vŕažných vetrov zmiešavajú na krátkom úseku aby sa následne rozdelili na opäť dve samostatné vetracie vetvy. Jedna z nich prechádza ďalej úpadnicou U – 1 na XV. obzor, po XV. obzore a úpadnicami U – 15 a U – 16 na nižšie úrovne na XVII. obzor. Druhá vetva vedie vŕažné vetvy XIV. obzorom až ku HBV a odtiaľ hlavnými výdušnými bankými dielami na povrch. Výdušné vetvy zo XVII., XVI. a XV. obzoru sú odsávané pomocnými ventilátormi a privádzané do chodby na XIV. obzore kde sa spájajú s výdušnými vetrami zo XIV. obzoru vedenými k HBV.

Vetranie XVIII. obzoru Západ je zabezpečené cez úpadnicu U-17 a vetranie XVIII. obzoru Východ cez úpadnicu U-18, odvádzanie vetrov cez vetrací komín na XVII. obzor. Razenie XIX. obzoru je vetrané separátnym vetraním cez úpadnicu U-19.

Pracovisko v Michal prekope je vetrané priebežným vetracím prúdom a pracovisko prípravy dobývky na Bieber podložnej žile separátnym vetraním.

Na základe výsledkov vetracej bilancie je zrejmé, že privádzané množstvo vzduchu na ovetranie podzemných pracovísk je dostatočné a ešte má rezervy.

Pravidelné meranie bankského ovzdušia podľa § 146 ods. 1 a 2 vyhl. SBÚ č. 21/1989 Zb. bolo vykonávané v réžii spoločnosti, vlastnými kalibrovanými meracími prístrojmi rovnakého typu aké pri meraniach používa HBZS Prievidza.

Napájanie hlavných ventilátorov je riešené v súlade s požiadavkami bankských bezpečnostných predpisov dvoma prívodnými vedeniami.

5.2.1.3.2 Prístroje na meranie koncentrácie plynov

V prenosnej prístrojovej technike na meranie koncentrácie plynov nenastali podstatné zmeny.

V organizácii Slovenská bankská, spol. s r. o. Hodruša - Hámre sa pravidelné meranie bankského ovzdušia podľa § 146 ods. 1 a 2 vyhl. SBÚ č. 21/1989 Zb. vykonávala organizácia vlastnými skalibrovanými meracími prístrojmi rovnakého typu, aké pri meraniach používa HBZS Prievidza (analýzátory plynov iBrid MX6 a Ventis Pro 5, anemometer Testo).

Kontrolné merania bankského ovzdušia si zabezpečuje organizácia uvedenými prístrojmi sama, resp. na zistenie prítomnosti plynov v bankskom ovzduší technici môžu použiť príslušné detekčné trubičky a nasávač typu Universal.

Na pracoviskách HBP a.s. Prievidza sa na meranie:

- CO, CO₂, H₂S a NO_x v bankskom ovzduší používali: nasávače: UNI- 66 a UNI-86 s detekčnými trubičkami, OLDHAM TX-11, Testo 350, Dräger X-am 7000, Dräger X-am 5600, Dräger X-am 5000.
- CH₄: interferometre DI-2, Dräger PAC- Ex2, Oldham ISC MX 4 Ventis.
- O₂ + výbušná zmes: Dräger PAC- Ex2 +O₂
- CO: Dräger PAC III, Gasbadge a Gasbadge Pro
- H₂: OLDHAM TX-11.

Pre stálu kontrolu plynov sú vo vybavení jednotlivých baní analyzátory plynov MTA 10, IREX 11 CO, IREX 11 M.

V podzemí sú koncentrácie CH₄, CO a O₂ merané priebežne snímačmi.

Na Bani Nováky sú snímače CH₄ napojené na metánomernú ústredňu MNÚ 120. Na meranie metánu bolo nasadených 17 snímačov a na meranie CO 29 snímačov. Kontinuálne analyzátory boli umiestňované vo výdušných prúdoch zo stenových porubov a dobývok, vo výdušných prúdoch zo SVO, v spojených výdušných prúdoch, na prípravách, v blízkosti produktívnych pracovísk (razenie, dobývanie), v blízkosti klimatizačných jednotiek, v bankských prevádzkárňach a v degazačnej stanici. Automaticky vypínajú prívod elektrickej energie pre silové zariadenia v ohrozenej oblasti po prekročení nastavenej hodnoty metánu. Opätovné zapnutie elektrického prúdu je možné len pri poklese koncentrácie metánu pod vypínaciu úroveň, a to len v spolupráci a so súhlasom výrobného dispečera. Nastavené alarmové a hodnoty analyzátorov CO a alarmové a vypínacie hodnoty CH₄ sú signalizované akusticky aj opticky na výrobnom dispečingu.

Na Bani Cigeľ je využívaná metanomerná ústredňa MTA 10. Na meranie metánu bol nasadený 1 snímač a na meranie CO boli 4 ks snímačov a 1 analyzátor IREX; na meranie O₂. Okrem vyššie uvedených čidiel na sledovanie koncentrácií bankských plynov boli ešte nasadené tlakové čidlá na meranie základných aerodynamických parametrov hlavných ventilátorov (statický tlak, dynamický tlak 0-5000 Pa). Na sledovanie ventilátorov separátneho vetrania boli nasadené jednoduché dvojstavové (binárne) tlakové čidlá (hranica zopnutia cca 100 Pa).

Baňa Handlová je vybavená aj stacionárnymi kontinuálnymi prístrojmi (systém MTA), ktoré obhospodaruje úsek elektro údržby. Na kontinuálne meranie plynných zložiek bankského ovzdušia boli na konci roku 2023 nasadené v bani Handlová 4 snímače na meranie metánu a 4 čidlá na meranie oxidu uhoľnatého a 3 snímače na meranie kyslíka. Nastavené alarmové hodnoty analyzátorov CO a CH₄ sú signalizované akusticky aj opticky na výrobnom dispečingu bane Nováky.

5.2.1.4 Ochrana proti požiaru a výbuchu

5.2.1.4.1 Protipožiarna ochrana v podzemí

V uhoľných baniach je nebezpečenstvo vzniku endogénnych požiarov (zápar), a preto sa na zabezpečenie požiarnej ochrany v podzemí, na pracoviskách organizácie HBP a.s. Prievidza, používajú prístroje na sledovanie a včasné zistenie vznikajúcej zápary (kontinuálne analyzátory, snímače metánomernej ústredne a termočlánkové snímače v miestach predpokladaných zápar). Na zdoľávanie už vzniknutého endogénneho alebo exogénneho požiaru je v bankých dielach vedený požiarly vodovod a sú pripravené (rozmiestnené) hasiace prostriedky, najmä hasiace prístroje. Na uzatváranie požiariska je zriadený rozvod zaplavovacej popielkovej zmesi a rozvod plynného dusíka na inertizáciu a chladenie požiariska.

Banké požiare sa likvidujú priamym zásahom, v prevažnej miere aj priestorovým uzatváraním požiariska filtračnými hrádzami zaplavovanými popolčekom dopravovaným v centrálnom zaplavovacom systéme.

Medzi preventívne protizáparové opatrenia patrí včasné uzatváranie vyrúbaných priestorov a opustených bankých diel, evidencia a vyplňanie nadvýlomov vznikajúcich pri razení bankých diel v slojoch náchylných na samovznietenie, budovanie nehorľavej výstuže alebo výstuže so zníženou horľavosťou a budovanie plášťov v chodbách (sádrové, sádrovo-popolčekové). Na tesné uzatváranie vyrúbaných priestorov sa používali hrádzce plavené, murované, sádrové a klátikové. Na vyplnenie nadvýlomov sa používali damovacie vrecká a dvojzložková pena ROSCIL.

Na bani Handlová má banký požiarly vodovod dĺžku 4 700 m, na bani Nováky má banký požiarly vodovod dĺžku 16 980 m a na bani Cigeľ 3 200 m.

Počet prenosných hasiacich prístrojov (PHP) k 31.12.2023 na bani Nováky bol 378 ks, v podzemí bane Handlová 32 ks a na bani Cigeľ 26 ks.

Ďalšou preventívnou činnosťou pred endogénnymi požiarly je aplikácia metódy nástrekových plášťov a následného vyplnenia voľných priestorov za výstužou popolčekovými zmesami v bankých dielach razených v uhľí za účelom eliminácie procesu samovznietenia uhoľnej hmoty a zároveň s výrazným efektom na stabilitu používaného bankého diela. Uvedená metóda je v bani Nováky aktívne používaná už viac ako 19 rokov a v roku 2023 bolo uvedenou technológiou asanovaných 170 metrov bankých chodieb.

V Slovenskej banskej, spol. s r. o. sú v súlade s požiadavkou § 172 ods. 2 vyhl. SBÚ č. 21/1989 Zb. po dohode s HBZS, pre prípad potreby, na likvidáciu požiarly stanovené miesta s možnosťou odberu vody (nultý obzor – na ústí štólne, na nárazisku I. úklonnej jamy, VIII. obzor – pri m. b. č. 6 stará HDŠ (za hrádzou), X. obzor - sever, v ochoznej chodbe, bývalá prečerpávacía stanica, XII. obzor – sever v ochoznej chodbe pri m. b. č. 5, XIV. obzor, sever – voľná hĺbka II. úklonnej jamy, VDS, XIV. obzor, juh – Nová Rozália jama a NOŠ, XV. obzor - pomocné čerpacie stanice sú pod úpadnicami U-1 (na XV. obzore), U-15 (na XVI. obzore), a U-16 (na XVII. obzore), hlavná čerpacia stanica je v úpadnici U-6 (12 m pod XV. obzorom)).

Na prípadnú likvidáciu požiarly sú v podzemí rozmiestnené ručné hasiace prístroje nasledovne:

5 ks RHP v podzemí (sklad výbušnín, čerpacia stanica, strojovňa ŤS)

7 ks RHP je umiestnených v bankých dieslových lokomotívach

8 ks RHP sú uložené v havarijnom sklade

Spoločnosť ORTAC, s.r.o. zabezpečovala protipožiarnu ochranu bankým vodovodom.

5.2.1.4.2 Zneškodňovanie uhoľného prachu

V oblasti zneškodňovania uhoľného prachu nedošlo k podstatnejším zmenám. Uhoľný prach sa zneškodňuje poprašovaním inertným vápencovým prachom (výrobca a dodávateľ – CLL, a.s. Lietavská Lúčka) alebo zmáčaním vodou z bankého požiarneho vodovodu. Na baniach sa do rozvodu bankého požiarneho vodovodu zaraďuje zmiešavač typu DTS-100, ktorý sa plní zmäkčovadlom Slovafoľ 909. Ďalej sa do rozvodu zaraďuje aj čistič vody a tlakomer. Tieto opatrenia zvyšujú účinnosť skrúpania. V baniach sa vykonáva aj odstraňovanie usadeného prachu (nakladanie do papierových vriec a ich odtransportovanie). Toto sa robí najmä pri presypoch dopravníkov a pri vetráciach objektoch. Intervaly zneškodňovania uhoľného prachu sú určené podľa zaradenia bankých diel z hľadiska nebezpečenstva výbuchu uhoľného prachu. Podľa výsledkov rozborov vzoriek usadeného uhoľného prachu sa hodnotila aj správnosť zaradenia týchto priestorov.

Vznik uhoľného prachu pri mechanizovanom dobývaní a razení sa obmedzuje zvýšením účinnosti skrúpania na dobývacích a raziacich kombajnoch. Na odtážbových dopravníkových trasách sa znižuje prašnosť na presypoch a pri drvičoch skrúpacími ružicami typu RK-1 ovládanými obsluhou, alebo automatickými súpravami typu MJM 15. Niektoré presypy boli zakrytované, najmä v miestach, kde je veľký objemový prietok vetrov.

Vzorky polietavého prachu sa odoberajú osobným prachomerom CIP 10, DP 50 so zdrojom podtlaku OAP-3.

5.2.1.4.3 Ochrana proti prenosu výbuchu uhoľného prachu

Na ochranu proti prenosu výbuchu uhoľného prachu v uhoľných baniach sa budujú protivýbuchové vodné uzávery z korýtok typu VK-4004, 4005 od výrobcu Technoplast Chropyně, plastové korýtka typu B1 od výrobcu CHEMIKA Marek Gajewski a polystyrénové korýtka typu ESP od výrobcu Synthesia a.s., Pardubice – Semtín s obsahom vody 40 l. Korýtka vodnej uzávery (VU) sú vo väčšej miere zavesené v pevných rámoch, vyskytujú sa aj vodné uzávery, v ktorých sú korýtka umiestnené na nosníku. Používajú sa na ochranu vo vŕažných a výdušných bankských dielach, v samostatných vetracích oddeleniach, vo vetracích spojkách medzi vetracími oddeleniami a pod. Podľa umiestnenia v banskom diele sú uzávery sústredené alebo delené.

V činnej bani Nováky v dobývaní v roku 2023 boli vybudované len sústredené vodné uzávery (SVU) v početnosti:

6. pole ŤÚ	1 SVU
11.pole ŤÚ	1 SVU
2. pole ŤÚ	1 SVU
BD ŤÚ	29 SVU
V a O ŤÚ	1 SVU
SPOLU	33 SVU

5.2.1.5 Strojné a elektrické zariadenia

5.2.1.5.1 Strojné zariadenia

K zmene typov používaných strojných zariadení v podzemí v sledovanom období nedošlo.

Mechanizované komplexy boli do stenových porubov skladané so schválených strojov a zariadení. Vývoj a výrobu niektorých nových typov banskej techniky v organizácii HBP, a.s. vykonáva Banská mechanizácia a elektrifikácia, o. z. Nováky. Opravy, údržbu a úpravy mechanizovaných výstuží, kombajnov, závesných lokomotív a iných bankských zariadení boli vykonávané zamestnancami HBP, a.s. ŤÚ Nováky v priestoroch dielni na Bani Nováky. Prehľad strojných zariadení, ktoré boli použité v prevádzke v hlbinných baniach, je uvedený v prílohe č. 40.

5.2.1.5.1.1 Raziace a nakladacie zariadenia

Na mechanizované raziacie horizontálnych bankských diel sa používali v roku 2023 raziace kombajny typu GPK v celkovej počte – 3 ks na bani Nováky. Dĺžka vyrazených diel 3000 m. Na odťažbu za raziacími kombajnmi sa používali hrabľové a pásové dopravníky.

Raziacie vertikálnych diel sa v roku 2023 nerealizovalo na žiadnom ťažobnom úseku HBP, a.s. a preto sa nepoužívalo žiadne strojné zariadenie.

Banské diela, v org. Slovenská banská, spol. s r.o. Hodruša Hámre, boli razené ručne, vŕtanie vrtnými kladivami VK -22, Atlas Copco Secoroc YT a vrtnými súpravami VS-1, VS-2. Odťažba bola zabezpečená koľajovou dopravou a rúbanina sa nakladala lopatovými nakladačmi NL-15 alebo pomocou škrabákových vrátkov ŠV-22.

5.2.1.5.1.2 Dobývacie stroje

Pri dobývaní uhlia na mechanizovaných stenových poruboch sa používali na bani Nováky dobývacie komplexy zostavené z:

- mechanizovaných výstuží BMV-1M, BMV-1Mi,
- dobývacích kombajnov typu GPK, v celkovej počte – 3 ks. Vo všetkých mechanizovaných poruboch bol pre pojazd kombajnu používaný bezreťazový spôsob (po ozubenom hrebeni), hrabľových dopravníkov TH 604, TH 700 a HD 785.

5.2.1.5.1.3 Dopravné zariadenia

5.2.1.5.1.3.1 Koľajová doprava

Slovenská banská, spol. s r. o. Hodruša - Hámre prevádzkovala v roku 2023 celkom 26 koľajových akumulátorových lokomotív typu T-35, T-50 Trariasa, EL-9, AE-25. 4 kusy dieselových lokomotív (BND, DH-30, DH-35) boli v rezerve pre prípad potreby. Rozchod trate je 550 mm. Celková dĺžka koľajovej trate je 32 752 m, z toho používaná dĺžka je 24 052 m, prírastok oproti predchádzajúcemu roku je 1352 m.

V organizácii Kremnická banská spoločnosť s.r.o. Kremnica sa pri údržbe bankých diel, najmä Hlavnej dedičnej štólne, ktorej dĺžka je 14 100 m používa koľajová trať s rozchodom 550 mm s dopravou lokomotívou. Organizácia prevádzkuje dve akumulátorové lokomotívy (1 ks AK2u, 1 ks ALD2) a jednu dieselovú lokomotívu BND - 15.

Na uhoľných baniach sa používajú koľajové trate s rozchodom 600 mm. Všetky trate koľajovej dopravy sú postavené z koľajníc typu 115/24, Xa a 90/18. Doprava bola zabezpečovaná pomocou bankých lokomotív elektrických trolejových typu EL-5/01 a EL-5/08 (v prevádzke 14 ks), dieselových typu BND-30 a diesel hydraulických typu DH-30D, DH-35D (v prevádzke 7 ks). Nepojazdnosť lokomotív je zväčša z dôvodu nedostatku náhradných dielov, ako sú hlavne prevodovky, súkolia vrátane ložiskových domcov, motory 3S-110. Pri elektrických lokomotívach sú to radiče, ND radiče, súkolia, pružiny náprav, zdroje pomocnej siete, ventilátory.

Pre dopravu uhlia a materiálu bol použitý park vozov JDV 1,25 m³, JDV 0,8 m³, VSV 3,15 m³, VPV 3,3 m³, klanicové vozy max. záťaže 2,5 t a 6,0 t, podvozky pre dopravu výstuže MHW a BMV, plošinové vozy na dopravu MHW a BMV, vozy na dopravu tlakových plynových fliaš, na dopravu výbušnín (KV-200), banké nádržkové vozíky (800 l a 1250 l), banké vozíky sedlové na dopravu transportných pásov, banký vozík sanitný VS-1 a banký vozík pre dopravu mužstva DM-12, DVO-12.

5.2.1.5.1.3.2 Závesná doprava

V bani Nováky bola doprava materiálu zabezpečovaná na závesných tratiach typu ZD-24 a ZD-24A. Dopravovalo sa pomocou závesných dieselhydraulických lokomotív typu LZH-50.2, IMM-80-TD, IMM-100-TD, DLZ-110F v celkovom počte 16 ks.

5.2.1.5.1.3.3 Doprava lanom

Vrátková doprava je používaná v organizácii Slovenská banská, spol. s r. o. a to v troch úpadných bankých dielach, kde sú používané tri vrátky VTA 1000.

5.2.1.5.1.3.4 Doprava pásovými a hrabľovými dopravníkmi

Doprava vydobytého uhlia z pracovísk do zásobníkov bane Nováky bola v podzemí zabezpečovaná hrabľovými a pásovými dopravníkmi. Najviac používanými typmi hrabľových dopravníkov boli TH-400, TH-500, TH-604. Pásové dopravníky sa najčastejšie používali TP-400/400, TP-400/800, TP-630/1000, TP 630/1200. Pri pásových dopravníkoch sa prašnosť na presypoch znižuje používaním automatického skrúpania pomocou prvkov MJM15. Na hrabľových dopravníkoch od stenových porubov a príprav na razení sa používa skrúpanie obsluhou.

Ovládanie pásových a hrabľových dopravníkov je buď miestne, teda obsluhou, alebo automatikou MJM-20. Bezpečnostné zariadenia sú namontované takmer na všetkých uvedených dopravníkoch až na bezpečnostné zariadenie snímania oteplenia výsypných a vratných staníc pásových dopravníkov. Zastavenie dopravníka okrem tlačidiel je istené aj bezpečnostným lankom vedeným pozdĺž dopravníkov. Čistenie okolia dopravníkov sa vykonáva ručne určenými pracovníkmi.

5.2.1.5.1.3.5 Bezkoľajová doprava

Bezkoľajová doprava v podzemí sa u dozorovaných organizácií nevykonávala.

Doprava osôb

Základnými spôsobmi dopravy osôb v baniach je horizontálna koľajová doprava a zvislá doprava ťažnými zariadeniami.

Zvislá doprava

V uhoľných baniach v pôsobnosti OBÚ sú činné 3 ťažné zariadenia a 1 havarijne dopravné zariadenie (HDZ). Dve sú na bani Nováky, jedno na A-jame (BN) + 1 HDZ. Ťažnými zariadeniami je zabezpečovaná doprava hmôt, materiálu a jazda ľudí. Vo všetkých jamách s ťažnými zariadeniami sú drevené sprievodnice. Prehľad ťažných zariadení je uvedený v prílohe č. 41.

Súčasťou A-jamy je havarijne dopravné zariadenie 1 B-2014 (vrátok s frekvenčným meničom), s lanom priemeru 14 mm, ktoré v prípade poruchy ŤZ umožní prepraviť (vyslobodiť) 3 zamestnancov rýchlosťou 2 ms^{-1} nakoľko toto ŤZ nemá lezné oddelenie.

Slovenská banská, spol. s r. o. Hodruša - Hámre prevádzkuje dve malé ťažné zariadenia podstavníkového typu. Jedno slúži na prepravu osôb a druhým je zabezpečovaná doprava hmôt, materiálu a jazda ľudí.

Kremnická banská spoločnosť s.r.o. Kremnica prevádzkuje malé ťažné zariadenie, ktorým zabezpečuje prepravu obsluhy, údržby a technikov na prevádzku hydroelektrárne v podzemí.

Závesná dráha

V roku 2023 sa nevykonávala preprava osôb po závesnej dráhe.

Koľajová doprava

Na prepravu osôb v podzemí bane Nováky, Handlová a Cigeľ sa používajú banské vozíky typu DM-12 a banské vozíky typu DVO-12 pri max. počte 20 ks vozov v súprave o kapacite jedného vozíka 12 osôb, je možná preprava 240 osôb max. rýchlosťou 10 km/hod.

Doprava pásovými dopravníkmi

Doprava osôb pásovými dopravníkmi sa v roku 2023 nevykonávala.

5.2.1.5.2 Elektrické zariadenia

Elektrická inštalácia jednotlivých hlbinných baní je riešená nasledovne:

Ťažisko spotreby elektrickej energie je v základnej spotrebe, čo je energia spotrebovaná na vetranie, čerpanie, chladenie a ďalšie spotrebiče, ktoré musia byť v prevádzke na zaistenie bezpečnosti podzemia a povrchu. K zmenám nedošlo v hlavných prívodoch elektrickej energie do hlavných rozvodní. K zmenám došlo v rámci podzemia, kde boli niektoré podzemné trafostanice zrušené.

Elektrická energia je naďalej hlavným druhom energie pre pohon strojného zariadenia v podzemí uhoľných baní. Na elektrické zariadenie a súvisiaci elektrický rozvod sú kladené mimoriadne požiadavky z hľadiska prevádzkyschopnosti a samotnej bezpečnosti zariadení.

Hlavnými napájacími zdrojmi elektrickej energie v podzemí sú elektrické rozvodne zásobované el. energiou samostatnými vedeniami z hlavných rozvodní na povrchu. Pre napájanie elektrickej trakcie slúžia v podzemí meniarne, zásobované el. energiou z banských elektrických rozvodní. V prípade spoločne umiestnenej el. rozvodne aj meniarne, tieto sú napájané priamo z povrchovej rozvodne.

Hlavné povrchové rozvodne jednotlivých ťažobných úsekov bane Nováky, Handlová, Cigeľ sú pripojené na elektrickú sieť Slovenských energetických závodov a sú navzájom medzi sebou VN linkami poprepájané.

Hlavná rozvodňa baňa Handlová je napojená na distribučnú sieť s napätím 110 kV transformátorovne SSE, a.s. cez trafostanicu 110/22 kV. 110 kV rozvodňa je zásobovaná el. energiou vzdušnými vedeniami 110 kV z Rajca, Kremnice, a Prievidze. Okrem 110 kV vedení je možnosť napojenia 22 kV rozvodne vzdušnými vedeniami z Cigľa, Martina a Žiaru nad Hronom. Baňa Handlová je napojená z rozvodne - transformátorovne Handlová štyrmi 22 kV vývodmi.

Hlavná rozvodná sieť elektrickej energie bane Nováky je prevádzkovaná z tepelnej elektrárne ENO (v súčasnosti Slovenské elektrárne a.s., člen skupiny Enel) 22 kV linkami L1 a L2 do hlavnej povrchovej trafostanice TP-1. V prípade nevyhnutnej potreby je možnosť napojenia TP1, 22 kV linkou L3 z ENO.

Hlavná rozvodňa bane Cigeľ je napojená na distribučnú sieť 110 kV dvoma vedeniami č. 7740 a 7760. Toto odberné miesto pre HBP, a.s. zo 110 kV bolo od 01.01.2018 zrušené a transformácia 110/22 kV (3 ks transformátorov o výkone 25 MVA s prevodom 110/23/6 kV) slúžila len pre Stredoslovenskú distribučnú (SSD) do 30.11.2020. Hlavná rozvodňa je napájaná linkou 22 kV č. L3 a č. 1336 (sú majetkom HBP, a.s.) priamo

z ENO. V prípade poruchy na linka č. 3, resp. na linke č. 1336, je možné Baňu Cigel' zásobovať z Bane Nováky linkou 22kV č. 1335 a bude možné aj linkou 6 kV č. 1337 (sú majetkom HBP, a.s.).

Vo všetkých hlavných rozvodniach sa napätie transformuje na 6 kV a 1 kV. Kompenzácia jalového prúdu je v banských organizáciách realizovaná individuálnou a aj centrálnou kompenzáciou.

Kompenzácia jalového prúdu na bane Cigel' je realizovaná individuálnou a centrálnou kompenzáciou. Centrálna kompenzácia je vybudovaná na úrovni napätia 6 kV a pozostáva zo statických kondenzátorov umiestnených na hlavnej rozvodni bane Cigel'. Koncom roka 2017 došlo k ukončeniu ťažby v TÚ Cigel', z čoho vyplýva postupné demontovanie elektrického vybavenia bane. Koncom roka 2020 došlo k zmene napájania podzemia el. energiou z Hlavnej rozvodne bane Cigel'. El. energia sa využíva iba na zabezpečenie vetrania a čerpania banských vôd Banského skanzenu.

Centrálna kompenzácia je vybudovaná na TÚ Nováky v úrovni napätia 6 kV a pozostáva zo statických kondenzátorov 200, 400 a 800 kVAr v TP-1, 3x800 a 200 kVAr v TP-15. Individuálna kompenzácia spotrebičov je na úrovni ich prevádzkového napätia, realizovaná výhradne na povrchu.

Kompenzácia účinníka na TÚ Handlová sa vykonáva kondenzátorovými batériami a regulovaným kompenzačným rozvádzačom v rozvodni R-0704 (25 kVAr, 50 kVAr, 100kVAr), R-0700 (250 kVAr, 400 kVAr), R-0702 (50 kVAr), R-0703 (92 kVAr) a v rozvádzači TŠ (0 kVAr).

Elektrický silový rozvod medzi povrchovými trafostanicami sa vedie vonkajším vedením. Rozvody do podzemia sú prevedené VN vedením alebo káblami.

Celkovo je 115 transformátorov a inštalovaným príkonom 119,785 MVA.

Vlastná spotreba elektrickej energie v roku 2023 dosiahla hodnoty

BN –	29 496,45 MWh
BC –	1 252,31 MWh
BH –	3 279,97 MWh
Spolu –	34 028,73 MWh

Ťažisko spotreby elektrickej energie na bani:

- Cigel' je energia spotrebovaná prevažne na vetranie a ostatnú spotrebu,
- Handlová je energia spotrebovaná prevažne na vetranie, odvodňovanie a ostatnú spotrebu,
- Nováky je energia spotrebovaná prevažne na vetranie, odvodňovanie, ťažné stroje. Všetky spotrebiče zaradené do stupňa dôležitosti I. sú v zmysle výnosu MH SR z 15.febr. 1994 č.110/1030/1994 napájané dvoma samostatnými prívodmi elektrickej energie. Napájanie hlavných spotrebičov je napätím 6 kV, 1 kV, 500 V. V podzemí sa transformuje 6 kV na 1 kV alebo 0,5 a 0,25 kV pre napojenie konkrétnych spotrebičov. Pre bežné spotrebiče sa vedie rozvod z hlavných banských podzemných rozvodní do úsekových a ďalej do podružných trafostaní. Medzi hlavné spotrebiče možno zaradiť aj dobývacie a raziace kombajny. Medzi pohyblivé elektrické zariadenia v podzemí patria najmä dobývacie a raziace kombajny. Z dobývacích sa používajú typy MB-9, KGS 324). Z raziacich sa používajú typy GPK. Požiadavky na dobývacie kombajny sú kladené hlavne z titulu používania v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu metánu a uhoľného prachu. Z toho dôvodu musia byť vybavené zariadením na vypnutie elektrickej energie pri prekročení dovoleného ťahu v prívodnom kábli. Z pohyblivých elektrických zariadení sa v ťažobných úsekoch prevádzkujú elektrické banské lokomotívy typu EL-5/01, EL-5/08. Trolejový rozvod je napájaný jednosmernou sústavou 250 V.

V Slovenskej banskej, spol. s r. o. Hodruša – Hámre je prívod elektrickej energie do rozvodne na Dolnom závode realizovaný VN vedením 22 kV č. 319 Rozvodného závodu Žiar nad Hronom. V rozvodni VN na Dolnom závode sú zabudované dva transformátory 1 000 kVA, 22/ 0,4 kV. Kompenzácia je zabezpečená regulátorom RQ 5. Kompenzačný rozvádzač má výkon 460 kVAr. Na odkalisku je prevádzkovaný transformátor 160 kVA, 22/0,4 kV.

Prívod elektrickej energie do rozvodne na bani Rozália je vn vedením 22 kV č. 373 a 374 z Rovne. V rozvodni sú zabudované 2 transformátory o výkone 630 kVA, jeden pre povrch 22/0,4 kV a druhý pre podzemie 22/6,3 kVA. Kompenzácia je prostredníctvom regulátora WOR 8, kompenzačný rozvádzač má výkon 120 kVAr. Hlavné spotrebiče sú ťažný stroj I. úklonná jama Rozália 58 kW, II. úklonná jama 170 kW, hlavný banský ventilátor 45 kW.

Dolný závod - napät'ová sústava 3/PEN 400 V.

Baňa Rozália - napät'ová sústava 3/PE 400 V, 3/PE 6000 V.

Na organizácii nie je nainštalované zariadenie - spotrebič s vyšším výkonom ako 300 kW.

Pohyblivé elektrické zariadenia nie sú v organizácii prevádzkované.

Nie je zavedená elektrická koľajová doprava - trolejová.

Celkový inštalovaný výkon spotrebičov 3,220 MW.

Celkový výkon transformátorov 4,22 MVA.

Kremnická banská spoločnosť s. r. o., Kremnica má prívod elektrickej energie pre areál jamy č. IV riešený z vlastných rozvodov 22 kV a 3 kV pripojených do trafostanice na povrchu. V trafostanici sú 2 ks

transformátory 22/3 kV, ktoré slúžia na prenos elektrickej energie medzi elektrárnou č. IV a elektrárnou č. II a 2 ks transformátorov 22/0,4/0,231 kV, ktoré slúžia na napájanie prevádzkových rozvodov na povrchu a technologických liniek. Elektrická inštalácia na jame č. IV. pozostáva z nasledovných zariadení: ťažný stroj na povrchu, sociálne zariadenie, maloodberatelia, spotreba elektrárne v podzemí, čerpacia stanica termálnej vody, hlavný a záložný ventilátor, nabíjacie stanice akumulátorových lokomotív a osvetlenie, granulácia a expedícia bentonitu.

5.2.2 Povrchové dobývanie

5.2.2.1 Dobývanie

Dobývanie nerastných surovín v roku 2023 bolo vykonávané, obdobne ako v predchádzajúce roky, prevažne s použitím trhacích prác malého, alebo veľkého rozsahu. V hliniskách, íloviskách, štrkoviskách a pieskoviskách pomocou lyžicových rýpadiel. Neboli použité žiadne nové technológie dobývania. Kultúrna vrstva pôdy (skrývka) je pred dobývacími prácami deponovaná na osobitné skládky a po ukončení dobývania využívaná na rekultivačné práce.

5.2.2.2. Strojné a elektrické zariadenia

5.2.2.2.1 Strojné zariadenia

V dozorovaných organizáciách bol v sledovanom období v danej oblasti ustálený stav, v malej miere podľa možností organizácií dochádza k inovácii niektorých typov strojných zariadení, napr. rýpadiel, nakladačov alebo dopravných mechanizmov. Staré typy zariadení sú nahrádzané modernejšími a efektívnejšími typmi (KOMATSU, CAT, VOLVO, LIEBHERR a pod.). V počte používaných strojných zariadení je v porovnaní s predchádzajúcim obdobím stabilizovaný stav. Ustálený je aj počet prenajímaných nakladačích, dopravných, vrtacích ako aj zemných mechanizmov a mobilných, respektíve prevozných drviacich a triediacich zariadení. Strojné zariadenia organizácií, ktoré vykonávajú aj inú činnosť než dobývanie, bývajú využívané aj na inú činnosť. V roku 2023 bolo v prevádzkach organizácií dozorovaných úradom evidovaných 224 ks rýpadiel a 184 ks nakladačov rôznych typov. Najčastejšie používanými typmi rýpadiel sú rýpadlá CATE, KOMATSU, VOLVO, HYUNDAI a JCB. Z kolesových nakladačov bola väčšina typu CAT, VOLVO, HYUNDAI, KOMATSU a LIEBHERR.

Pri ťažbe z rozvalu, ale najmä pri nakladaní hotových výrobkov sa používali kolesové nakladače najmä typov CAT, VOLVO a KOMATSU v menšej miere tiež nakladače KMB 250, UNK 320, UNC 200.

Pri skrývkových prácach, na úprave odvalov a ťažobných plošín sa v roku 2023 používali dozéry, najmä rady CAT, DZ, KOMATSU v počte 37 ks. Na dopravu vyťaženého materiálu sa používali nákladné motorové vozidlá v celkovom počte 165 ks, väčšinou značky TATRA 815, VOLVO, KOMATSU, SCANIA, MAN a v malých organizáciách TATRA 148. Obľúbené sú nové nákladné motorové vozidlá s vyššou nosnosťou značiek ako VOLVO, CAT, MERCEDES, KOMATSU, SKANIA, JAMAL a iných, pre svoju výkonnosť, spoľahlivosť a pohodlie pre obsluhu. Okrem vlastných vozidiel organizácií sa neustále zvyšuje využívanie vozidiel iných dopravcov.

Na vrtanie sa využívali vrtné súpravy LVE 70, LVE 80, SLVE 81, ďalej najmä HAUSHERR, BOHLER, ATLAS - COPCO, v celkovom počte 75 ks. Vrtno-trhacie práce sa vykonávajú v prevažnej väčšine dodávateľsky, čo sa odráža v znižovaní počtu vrtných súprav.

Z technologických zariadení na úpravu kameniva boli používané drviče zastúpené najmä typmi KLEEMANN, HARTL, POWERSCREEN, EXTEC, HP, TEREK a PEGSON v celkovom počte 170 ks a triediče typu KLEEMANN, METSO, MASTERFLO, VTN, TEREK, POWERSCREEN a McCloskey v celkovom počte 164 ks.

V roku 2023 bolo v prevádzkach evidovaných 298 ks stabilných tlakových nádob. Súčasťou nových vrtacích súprav sú už aj kompresory a neustále rastie podiel prác vykonávaných dodávateľsky.

Zo zariadení pre nabíjanie vývrtov trhavinami boli používané nabíjacie zariadenia typu Bunza v porovnaní s predchádzajúcim obdobím nedošlo k zmenám. Ďalej sa používajú pojazdné technické miešacie a nabíjacie zariadenia pre trhavinu typu DAP. Počet používaných hydraulických kladív pre sekundárne rozpojovanie bol 11 ks. Prevádzkované bolo aj jedno zariadenie na rezanie kameňa Cliper a dve štiepačky kameňa.

5.2.2.2.1.1 Lanové dráhy

Doprava vápenca do cementárne Lietavská Lúčka z lomu v Lietavskej Svinnej je zabezpečovaná visutou nákladnou lanovou dráhou dĺžky 2,88 km, s kapacitou 40 t.hod⁻¹.

5.2.2.2.1.2. Plávajúce ťažobné zariadenia

V roku 2023 nebolo v obvode pôsobnosti úradu v prevádzke plávajúce ťažobné zariadenie. Stav oproti roku 2022 sa nezmenil.

5.2.2.2.2 Elektrické zariadenia

Dozorované organizácie sú napájané z elektrickej sústavy územne rozčlenenej podľa jednotlivých rozvodných závodov SEZ z 22 kV vedení. Väčšie organizácie sú vlastníkami trafostaníc 22/0,4 kV, prípadne aj vn prípojok, organizácie s malým odberom elektriny sú napojené na nn rozvod rozvodných závodov SEZ. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím nedošlo v oblasti elektrických zariadení k zásadným zmenám. Organizácie postupne prechádzajú na diesel-hydraulické pohony technologických zariadení alebo motor-generátory, čo prináša úsporu nielen elektrickej energie, ale aj v nákladoch na odborne spôsobilých zamestnancov a na vykonávanie odborných skúšok.

Z pohyblivých elektrických bagrov typu E303 sa používal v roku 2023 len 1 ks.

5.2.3 Výbušniny

V roku 2023 bolo vydaných 9 povolení na trvalý odber výbušnín. Pre trhacie práce bolo vydaných 17 povolení, z toho 14 povolení pre dobývanie ložísk pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom, 1 povolenie pre stavebnú činnosť a 2 povolenia na deštrukciu komínov.

Na trhacie práce bolo v obvode OBU v Banskej Bystrici v hodnotenom roku použité celkom 1 474 374 kg trhavín na trhacie práce, 193 514 ks rozbušiek. Ďalej bolo spotrebované 554 760 kg ostatných výbušnín.

V hodnotenom roku úrad povolil ohňostrojné práce pre dve organizácie.

V obvode OBÚ v Banskej Bystrici bolo k 31.12.2023 evidovaných 73 skladov výbušnín na povrchu a 5 skladov v podzemí s celkovou kapacitou 9 219,95 t trhavín, 1 636,475 tis. ks rozbušiek a 151 tis. m bleskovic. Dva sklady výbušnín v podzemí boli zrušené v dôsledku útlmu baníctva na Hornej Nitre.

Výučba strelmajstrov a overovanie odbornej spôsobilosti bolo vykonávané v spolupráci so Slovenskou spoločnosťou pre trhacie a víťacie práce Banská Bystrica. SSTVP zorganizovala jeden kurz strelmajstrov. Na základe úspešne vykonaných skúšok bolo vydaných 7 oprávnení strelmajstra. Z toho 2 oprávnenia strelmajster pre povrch, 5 oprávnení strelmajster pre podzemie.

V roku 2023 bolo, na základe úspešne vykonaných skúšok z platných predpisov vydaných 7 oprávnení strelmajster a predĺžených 17 odborných spôsobilostí s oprávnením strelmajster.

Počas hodnoteného roka došlo k nebezpečnej udalosti pri spracovaní výbušnín a to v Privatex-Pyro s.r.o., Dubnica nad Váhom, keď 17.2.2023 cca o 06,12 hod nastal výbuch uskladňovaných výmetov z odsávacieho a filtračného zariadenia. Úrad situáciu prešetril a za nesprávne uskladňovanie a likvidáciu zvyškov výbušnín z výroby udelil organizácii pokutu.

5.2.4 Sprístupnené podzemné priestory

V obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici sú sprístupnené verejnosti tieto jaskyne prevádzkované ŠOP, SSJ L. Mikuláš: Demänovská ľadová jaskyňa, Demänovská jaskyňa Slobody, Harmanecká jaskyňa, Važecká jaskyňa, Bystrianska jaskyňa a Brestovská jaskyňa. V Demänovskej jaskyni Mieru sa v roku 2023 vykonali práce na obnove narušených častí v podzemí a rekonštrukcia prehliadkovej trasy. Zároveň sa vykonali práce na rekonštrukcii elektroinštalácii v Demänovskej ľadovej jaskyni v Demänovská jaskyni Slobody a Demänovskej jaskyni Mieru. Na prevádzkach sprístupnených jaskýň sa súčasne vykonávala počas roka bežná údržba.

Jaskyne sú pripojené na elektrickú sústavu rozvodných závodov priamo bez vlastných trafostaníc, len pri Demänovskej jaskyni slobody je transformátor o príkone 100 kVA. Celkový inštalovaný výkon spotrebičov na povrchu a v podzemí uvedených jaskýň bol 396 kW.

Okrem uvedených jaskýň sú v úradnom obvode OBÚ v Banskej Bystrici verejnosti sprístupnené Malá Stanišovská jaskyňa v Jánskej doline (sprístupnená v dĺžke 410 m z celkovej dĺžky 730 m) a v Ďumbierskom vysokohorskom kráse je sprístupnená tromi exkurznými trasami Jaskyňa mŕtvych netopierov. Dĺžka jaskyne je 20,1 km a sprístupnené sú tri prehliadkové trasy a majú dĺžku 1000, 1160 a 750 m. V týchto jaskyniach v roku 2023 neboli vykonávané práce ani činnosť na ich sprístupňovaní.

V Banskej Štiavnici je zriadené Banské múzeum v prírode, v ktorom sú sprístupnené pre verejnosť staré banské diela v podzemí bývalej šachty Ondrej. Ide o dva obzory: Bartolomej v hĺbke - 33,5 m a Ján v hĺbke - 41,1 m o celkovej dĺžke cca 1200 m. Banské diela boli vyrazené v 17. - 19. storočí. Banské múzeum prevádzkuje aj Dedičnú štôľňu Glanzenberg. Celkovo v roku 2023 navštívilo Banské múzeum v prírode – Štôľňa Bartolomej 39 832 návštevníkov, štôľňu Glanzenberg 2 291 návštevníkov.

Obec Špania Dolina sprístupnila a uviedla banské dielo „Dopravný prekop Špania Dolina – Piesky“ do bezpečného stavu pre turistické účely. Prekop bol v roku 2023 druhú sezónu sprístupnený pre verejnosť.

Slovenská banská, spol. s r. o. Hodruša Hámre vykonávala v roku 2023 banskú činnosť - sprístupňovanie starých banských diel na múzejné účely, ktorá bola povolená Na bani Vŕševských a Dedičnej štôľni cisára Františka do 31.12.2033.

Organizácia ORTAC, s.r.o., Kremnica vykonávala v roku 2023 sprístupňovanie banských diel pre muzeálne účely, práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave. Organizácia vykonávala zabezpečenie štôľne Milan, zabezpečenie lomu Šturec a prevádzku banského múzea v štôľni Andrej.

V roku 2020 bolo sprístupnené staré banské dielo „Pomocná štôľňa Zubau“ na turistické účely. Povoľenie bolo vydané organizácii Malužinská s.r.o., Malužiná s platnosťou do 31.12.2040. V roku 2023 boli vykonávané údržbárske práce na zaistenie bezpečnosti banského diela.

V roku 2020 bolo sprístupnené staré banské dielo „Štôľňa Salvátor – Vyšná Boca“ na múzejné a turistické účely. Povoľenie bolo vydané Občianskemu združeniu SALVÁTOR – Vyšná Boca s platnosťou do 31.12.2025. V roku 2023 boli vykonávané údržbárske práce na zaistenie bezpečnosti banského diela.

5.2.5 Osobitné zásahy do zemskej kôry

V hodnotenom období neboli v úradnom obvode OBÚ v Banskej Bystrici vykonávané osobitné zásahy do zemskej kôry.

5.2.6 Ostatné činnosti vykonávané bankým spôsobom

V hodnotenom období organizácie realizovali vrtné práce pre ložiskový prieskum, inžiniersko-geologický prieskum, hydrogeologický prieskum, vrtanie studní a vrtanie vrtov pre tepelné čerpadlá.

Vrtné práce pre ložiskový prieskum roku 2023 vykonávali organizácie Geops Bolkan Drilling Services Ltd., ktorá prevádzkala vrtné práce z povrchu v k. ú. Ľubietová na lokalite „Svätodušná – Kolba“ na Cu, Co, Bi, Ni, Au, Ag, rudy o celkovej dĺžke 605 metrov. GEOVRTY – DRILLROCK s.r.o. Žarnovica v k. ú. Kremnica na geologickej úlohe „Kremnica – DP – podrobný geologický prieskum“ Práce sa prevádzali v areáli organizácie ORTAC, s.r.o. Kremnica povrchovou vrtnou súpravou. Boli odvrtné štyri vrty o celkovej dĺžke 1 794 metrov. V k. ú. Predajná na úlohe „Vybudovanie nových hydrogeologických monitorovacích vrtov a realizácia súvisiacich technických prác v obci Predajná“. Na uvedenej úlohe bolo realizovaných 21 vrtov o celkovej dĺžke 1 934,5 metrov. V kraji Žilinskom na úlohe „Rekonštrukcia a budovanie monitorovacích objektov podzemnej vody (385 sond)“ pre SHMÚ. Na uvedenej úlohe bolo realizovaných 29 vrtov o celkovej dĺžke 5 514 metrov. Dĺžka jednotlivých vrtov bola v rozsahu 20 – 300 metrov.

Inžiniersko-geologický prieskum a hydrogeologický prieskum v roku 2023 vykonávali organizácie HES – COMGEO, a.s., Banská Bystrica v k. ú. Banská Bystrica, Slovenská Ľupča, Sliač, Šalková, Beňuš, Staré Hory, Brezno, Ábelová o celkovej dĺžke 340. HAGEOS, s.r.o., Liptovský Hrádok v k. ú. Liptovský Mikuláš, Liptovská Sielnica, Vyšný Kubín, Bobrovec, Lúčky, Oravský Podzámok, Liptovský Hrádok, Čutkovská dolina

o celkovej dĺžke 160 metrov, ENVIGEO a.s., Banská Bystrica hydrogeologické vrty v k. ú. Brusno a Dolná Lehota o celkovej dĺžke 150 metrov, GEO spol. s r.o., Nitra dva monitorovacie vrty spolu 300 metrov

Vrtané studne na vodu v roku 2023 vykonávali organizácie GEP Vrty, s.r.o., Sliac v k. ú. Zvolenská Slatina, Radvaň, Kováčová, Badín, Kostiviarska, Zvolen, Ružiná, Vlkanová o celkovej dĺžke 752 metrov, AQUAVrt, s.r.o., Sliac v k. ú., Dobroč, Detviarska Huta, Hriňová, Korytárky, Budička, Bacúrov o celkovej dĺžke 319 metrov, Hydrostatik s.r.o., Nesluša v k. ú. Banská Bystrica o celkovej dĺžke 110 metrov. Vladimír Sprušanský OÁZA Radimov v k. ú. Slovenská Lupča, Ostrá Lúka, Donovaly o celkovej dĺžke 310 metrov, VRTSTUDNE s.r.o., Detva v k. ú. Dobroč a Kašova Lehôtka o celkovej dĺžke 142 metrov VERTICAL drilling s.r.o., Kysucké Nové Mesto v k. ú. Ružomberok o celkovej dĺžke 100 metrov.

Vrtanie vrtov pre tepelné čerpadla v roku 2023 vykonávali organizácie EKOVRT s.r.o., Košice v k. ú. Hričovské Podhradie, Bodiná, Klin, Oravský podzámok Sihelné, Hričovské Podhradie o celkovej dĺžke 2 200 metrov, GEP Vrty, s.r.o., Sliac v k. ú. Veľká Čalomija, Radzovce, Filákovské Kováče, Lučenec, Zvolen celkom 5 000 metrov, Hydrostatik s.r.o., Nesluša v k. ú. Rosina, Liptovský Trnovec, Oravská Polhora, Žilina, Oščadnica, Nesluša, Kalinovo, Teplička nad Váhom o celkovej dĺžke 1 900 metrov, VRTY s.r.o. Nemšová v k. ú. Trenčianske Stankovce, Lubina, Drietoma, Trenčín, Streženice, Soblahov o celkovej dĺžke 2 650 metrov, GreenGas DPB a.s., Divízia Slovensko-organizačná zložka v k. ú. Bytča, Žabokreky, Budatín, Trnové o celkovej dĺžke 920 metrov. PlanSan s.r.o., Bratislava, Držkovce o celkovej dĺžke 900 metrov

V roku 2023 bolo odvrátených v obvode banského úradu celkom pri:

- ložiskovom prieskume	9 514 metrov
- inžinierskom a hydrogeologickom prieskume	993 metrov
- vrtaných studniach nad 30 metrov	2 095 metrov
- vrtaní vrtov pre tepelné čerpadlá	13 100 metrov
	Spolu 25 702 metrov

Koncom roka 2014 boli začaté práce na razení tunela Čebrať na stavbe „Diaľnica D1 Hubová – Ivachnová“. Organizácia OHLA ŽS a.s., organizačná zložka Bratislava, dňa 15.11.2022 prerazila južnú tunelovú rúru čo predstavovalo celkovú dĺžku 3 633,90 tunel metra (ďalej len „TM“). Od uvedeného obdobia a celý rok 2023 pokračovala v druhotnom vystužovaní južnej tunelovej rúry (druhotné ostenie). V roku 2023 pokračovalo razenie v severnej tunelovej rúre organizáciou SLOVENSKÉ TUNELY a.s., Bratislava vyrazením 25,85 TM, prerazením severnej tunelovej rúry čo predstavovalo celkovú dĺžku 3 594,25 TM. Uvedené razenie sa prevádzkalo už bez použitia trhacích prác. Od prerazenia organizácia SLOVENSKÉ TUNELY a.s., Bratislava do 31.12.2023 pokračovala v druhotnom vystužovaní severnej tunelovej rúry (druhotné ostenie).

V roku 2023 bolo pri razení tunela v severnej a južnej tunelovej rúre použité nasledovné strojné zariadenia:

- tunelbager (Liebherr 950, Liebherr 944, Liebherr 934, Compact tunnel, Caterpillar CAT 328D LCR)
- nakladač (4x Volvo L 120 F)
- špritzmobil (Meyco spritzmobil, Meyco Potenza- /3ks/, Meyco 5)
- dumper Volvo A25G – 11 ks
- manipulátor (merlo roto 38.14S, merlo roto 38.16S)
- kompresor Atlas Copco GA 132, kompresor Atlas Copco GA 90 C)
- pracovná plošina AC DC – 16 HL – 2ks
- kolesový manipulátor Manitou 2150,184 – 2ks
- samohybný pracovný stroj KOMATSU VB97 S-5 BOB CAT s 185
- ventilátor (COGEMACOUSTIC T2.16.200.4- 3ks)
- viacúčelové vozidlo (2x AUSA M250Mx4)
- terénna auto (Nissan Double Cab, Ford Ranger)
- rýpadlo-nakladač (Terex 860)

V prevádzke bolo aj 16 ks čerpadiel a stabilné tlakové nádoby 10 m³ - 2 ks a 6 m³ - 1 ks.

Elektrická inštalácia je napájaná prípojkou 22 kV, č. 137/TS1 prostredníctvom kioskovej trafostanice 22/0,4 kV, 1 MVA a sekundárnymi tromi trafostanicami

- Trafostanica TS 3 22/6 kV
- Trafostanica T3 PSf 400/6
- Trafostanica TS 3.1 5104 kV

Inštalovaný výkon spotrebičov organizácia uviedla vo výške 1134,4 kW.

Organizácia Skanska SK, a.s., Bratislava 31.8.2023 oznámila ukončenie ČVBS na prerazenom najdlhšom tuneli na Slovensku v rámci výstavby diaľnice D1 na trase Lietavská Lúčka – Dubná Skala. V tuneli Višňové pokračovali práce v rozsahu primárneho ostenia, sekundárneho ostenia v hlavných tunelových rúrach a priečných prepojeniach vo vetracom kanáli a práce na ďalších stavebných objektoch. Po uvedenom termíne v zmysle usmernenia bankských úradov pri výkone hlavného dozoru pri výstavbe tunelov dozorovanie nad BOZP prevzal Inšpektorát bezpečnosti práce v Žiline

5.2.7 Vyhradené technické zariadenia

5.2.7.1 Oprávnenia na činnosti na vyhradených technických zariadeniach

Od roku 2014 je vydávanie nových oprávnení na činnosti na vyhradených technických zariadeniach v kompetencii oprávnenej právnickej osoby (OPO).

5.2.7.2 Osvedčenia revíznym technikom vyhradených technických zariadení

V roku 2023 neboli revíznym technikom vydané ani odňaté osvedčenia.

5.2.7.3 Prehľad významnejších VTZ

V roku 2023 boli v prevádzke nasledovné zariadenia:

A:	Tlakové zariadenia		
	Skupina		počet kusov
a.)	Parné a kvapalinové kotly	1. trieda :	0
		2. trieda :	0
		3. trieda :	0
		4. trieda:	5
b.)	Tlakové nádoby:	skupina A a B:	91
c.)	Kovové tlakové nádoby na prepravu plynov:		0
B:	Zdvíhacie zariadenia		
	Skupina		počet kusov
a)	žeriavy s ľudským pohonom nad 5 000 kg		7
b)	žeriavy s motorovým pohonom nad 5 000 kg		33
C:	Plynové zariadenia		
	Skupina		počet kusov
a)	na výrobu a úpravu plynov:		0
b)	na skladovanie a prepravu plynov:		0
g)	na spotrebu plynov spaľovaním:		4

V rámci prevádzky VTZ nedošlo v roku 2023 k závažnému pracovnému úrazu ani havárii.

D: Elektrické zariadenia
Popis vo všeobecnosti aj k jednotlivým organizáciám je uvedený v častiach 5.2.1.5.2 a 5.2.2.2.2.

5.3 Banská záchranná služba

Hlavná banská záchranná stanica (HBZS) Prievidza riadi a kontroluje činnosť všetkých funkčných závodných bankských záchranných staníc (ZBZS) na území Slovenska, ktoré sú zriadené v organizáciách vykonávajúcich ťažbu uhlia a magnezitu. V roku 2023 HBZS dozorovala, riadila a metodicky usmerňovala dve závodné banské záchranné stanice (ZBZS):

ZBZS - HBP Prievidza so strediskom - Nováky

ZBZS - SMZ Jelšava

Dňa 20. októbra 2022 došlo k prerušeniu ťažobnej činnosti v dobývačom poli Bane Čáry. V tejto súvislosti bol na OBÚ Bratislava a OBÚ Banská Bystrica podaný návrh na zmenu služobného poriadku SZBZS HBP. Schválením nového služobného poriadku ZBZS HBP, sa ukončila hneď v začiatku roka 2023 činnosť závodnej banskej záchranej stanice - stredisko Čáry.

Zásahová činnosť pohotovostnej služby HBZS Prievidza v roku 2023

Pohotovostná služba HBZS, o. z. Prievidza realizovala v uvedenom období zásahovú činnosť v nasledujúcom rozsahu:

1.,- Dňa **14.02.2023 (04:00 hod.)** - boli pohotovostné čaty HBZS povolané výrobným dispečerom ťažobného úseku bane Nováky na likvidáciu endogénneho požiaru v stropnej časti banského diela č. 111 121-05 v predpoli KMP 111 021-95. Po vykonaní záchranského prieskumu a lokalizácii ohniska požiaru sa pristúpilo k likvidácii požiaru priamym zásahom s vypustením zaparenej horniny a ochladzovaním tlakovou požiarou vodou.

2.,- Dňa **26.04.2023 (16:30 hod.)** - z dôvodu vyhorenia metánu v oblasti slepého krídla komplexne mechanizovaného porubu (KMP) 102 001-95 a predstihu materiálovej chodby na TÚ Nováky boli povolané pohotovostné čaty HBZS výrobným dispečerom ťažobného úseku bane Nováky. Po sfáraní banských záchranárov do podzemia na inkriminované miesto, bola záchranármi a lekárom HBZS poskytnutá prvá predlekárska pomoc postihnutým osobám. Následne bol vykonaný transport postihnutých osôb na povrch bane, kde boli odovzdaní posádkam RZP. Záchranským prieskumom bolo lokalizované ohnisko požiaru na predstihu materiálovej chodby stenového porubu. Po uhasení požiaru sa pristúpilo k riadenému odvetraniu metánu zo slepého krídla KMP a výkonu iných činností na zaistenie bezpečného stavu pracoviska.

3., - Dňa **27.04.2023 (21:00 hod.)** - na základe žiadosti PZ SR bol vyžiadaný výjazd pohotovostných čiat banských záchranárov HBZS za účelom vyhľadávania cudzích osôb v uzavretom podzemí bane Handlová, po neoprávnenom vniknutí do podzemia. Záchranským prieskumom častí bane Bazalt, Hlavná a Centrálna šachta boli zaistené dve cudzie osoby, ktoré boli odovzdané príslušníkom PZ SR.

4., - Dňa **03.06.2023 (04:30 hod.)** - z dôvodu vzniku endogénneho požiaru uhoľnej hmoty v strope banského diela 111 222-05 v dobývačom poli bane Nováky, bol povolaný výjazd banských záchranárov HBZS. Po zriadení záchranskej základne a vykonanom záchranskom prieskume bolo miesto ohniska požiaru lokalizované. Po vypustení zaparenej uhoľnej hmoty sa voľný priestor ochladzoval tlakovou požiarou vodou a súčasne sa vykonávala montáž potrubných rozvodov za účelom inertizácie.

5., - Dňa **21.09.2023 (10:00 hod.)** - na základe výzvy operačného strediska IZS boli pohotovostné čaty banských záchranárov HBZS povolané do katastrálneho územia obce Veľká Bara, okres Trebišov, z dôvodu vyprostenia zavalenej osoby v banskom diele (razenej vinnej pivnice). Počas prieskumu banského diela boli vykonané opatrenia na zaistenie bezpečnosti záchranárov pri vyprošťovaní zavalenej (usmrtenej) osoby zo závalu. Po vyprošení postihnutej osoby bola transportovaná na povrch a predaná orgánom činných v trestnom konaní.

Zásahová činnosť ostatných ZBZS

V období roka 2023 zasahovali banské záchranné zbory SZBZS HBP, a.s. nasledovne:

- na Stredisku likvidácie a reitalizácie (SLaR) Cigel' nebol uskutočnený žiadny havarijný ani plánovaný lezecký zásah,
- na bani Čáry nebol uskutočnený žiadny havarijný ani plánovaný lezecký zásah,
- na SLaR Handlová nebol uskutočnený žiadny havarijný ani plánovaný lezecký zásah,
- na bani Nováky boli realizované tri plánované nehavarijné zásahy s použitím lezeckej techniky) a jeden havarijný zásah,
- banský záchranný zbor ZBZS SMZ Jelšava zasahoval osem krát pri kontrole ovzdušia po trhacích prácach veľkého rozsahu, resp. likvidácii ochranných pilierov.

V roku 2023 mala HBZS, o. z. Prievidza na základe zákona č. 128/2015 o prevencii závažných priemyselných havárií podpísané dohody o poskytovaní banskej záchranej služby s organizáciami, ktoré nemajú zriadenú závodnú banskú záchrannú stanicu, ale aj s organizáciami, ktoré vykonávajú činnosť banským spôsobom, resp. ich činnosť je v súlade s kontrolnou a výkonnou činnosťou HBZS.

HBZS Prievidza v priebehu roka 2023 na základe dohôd, zabezpečovala banskú záchrannú službu pre 17 organizácií v banskom rezorte, aj mimo rezortu baníctva. V úradnom obvode Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici to boli napr. organizácie:

- Slovenská banská, spol. s r.o. Hodruša Hámre
- Kremnická banská spoločnosť, s.r.o. Kremnica
- Rudné bane, š. p. Banská Bystrica
- ORTAC, s.r.o. Kremnica
- OHL ŽS a.s., Brno, organizačná zložka Bratislava
- SLOVENSKÉ TUNELY, a.s., Bratislava
- Skanska SK, a.s., Bratislava

Podľa Zákona č. 129/2002 a jeho noviel, aktívne pôsobí HBZS Prievidza ako základná zložka v integrovanom záchrannom systéme.

6 BANÍCTVO A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

6.1 Odvaly, výsyvky a odkaliská

V úradnom obvode bolo v roku 2023 evidovaných celkom 42 odvalov (-5). V dobývacích priestoroch sa nachádza 23 činných odvalov a 6 činných odvalov mimo dobývacieho priestoru. Celkový plošný záber činných odvalov je 256,20 ha.

V úradnom obvode OBÚ v Banskej Bystrici boli v roku 2023 evidovaných celkom 13 odkalísk, z toho 7 v dobývacích priestoroch a 6 mimo dobývacích priestorov. OBÚ v Banskej Bystrici eviduje 10 činných odkalísk a 3 nečinné odkaliská.

6.2 Rekultivácia plôch

V roku 2023 bolo zaznamenané pri hlbinnom dobývaní zásob ložiska hnedého uhlia organizáciou Hornonitrianske bane, a.s., v skratke HBP, a.s. so sídlom Matice slovenskej 10, Prievidza nasledovné:

V DP Nováky boli v rámci rekultivácie realizované nasledovné:

- Pokračovalo sa v hrubých terénnych úpravách poddolovaného územia v intraviláne obce Koš. Práce spočívali v navázaní výplňového materiálu do poklesových kotlín po banskej činnosti medzi ul. Nová a ul. Víťazstva s cieľom upraviť terén do pôvodnej nivelity. V súvislosti s realizáciou týchto činností bolo v hodnotenom období zabezpečené predĺženie súhlasu na využívanie odpadov na spätné zasypávanie.
- Technická rekultivácia a prípravné práce pre biologickú rekultiváciu pozemkov v okolí jamy G.
- V hodnotenom období sa rekonštruovala poddolovaná časť štátnej cesty č. III/1773 v obci Koš. Na časti cesty sa uskutočnila úplná rekonštrukcia v podobe výmeny celej konštrukcie, na zvýšenej časti sa nahradil poškodený kryt vozovky položením novej asfaltovej vrstvy. Predpoklad ukončenia prác je 1. štvrtrok 2023.
- Na základe dlhodobého monitoringu bol spracovaný návrh technického riešenia na podporu rozvoja biodiverzity rozsiahleho mokradňového biotopu v oblasti Laskára. Následne sa uskutočnili pracovné stretnutia za účasti zástupcov dotknutých orgánov štátnej správy, na ktorých bol navrhnutý postup pre realizáciu navrhnutého riešenia v jednotlivých krokoch, ktorých plnenie sa priebežne zabezpečuje.
- V roku 2022 boli zabezpečené podklady pre vypracovanie jednostupňového projektu úplnej rekonštrukcie poddolovaných častí miestnych komunikácií v obci Koš.

V DP Cigeľ bol spracovaný návrh technického riešenia zameraného na začlenenie vodných stavieb odkalísk Bane Cigeľ do okolitého prostredia. V danej veci zabezpečila HBP, a.s. u odborne spôsobilých organizácií vypracovanie viacerých odborných štúdií nasledovné:

- Staré odkalisko ponechať na samovývoj, tak aby sa bez antropogénnych vplyvov formovala biota územia
- Nové odkalisko – využitie vodnej nádrže sa vykonávala operatívna kontrola povrchu podrúbaného územia.

Následne sa uskutočnilo niekoľko pracovných rokovaní so zástupcami dotknutých orgánov štátnej správy a miestnej samosprávy s cieľom začleniť predmetný projektový zámer do územnoplánovacej dokumentácie mesta Prievidza a obce Sebedraždie. V obidvoch dotknutých katastrálnych územiach bola žiadosť o zmenu územného plánu schválená.

6.3 Ochrana povrchu

V súvislosti s uskutočňovaním banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom, ktorej hlavným zámerom je získanie nerastu z ložiska je tiež dôležité zabezpečenie plnenia požiadaviek chránených záujmov jednotlivých subjektov, ktoré môžu byť na svojich právach alebo právom chránených záujmoch činnosťou dotknuté. Jednou z hlavných požiadaviek je to aby sa umožnilo znovu zužitkovanie (rekultivácia) priestorov po vydobytom neraste. V tejto oblasti nedošlo v roku 2023 k podstatnejším zmenám. Pri postupnom povoľovaní v jednotlivých lokalitách sa preto riešia otázky súvisiace s poľnohospodárskym a lesným pôdnym fondom. V predkladaných plánoch otvárania, prípravy a dobývania sú riešené tiež aj otázky súvisiace s ochranou vodných zdrojov, životného prostredia a iných verejných záujmov chránených osobitnými predpismi.